LEGEARTIS ИНГ-ПРО

ISSN 2406-1085

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

legeartis.rs

септембар 2019 / број 84

9/2019

Лице за заштиту података о личности у светлу новог Закона о заштити података о личности

- Коментар Закона о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу – први део
- Контролна листа за инспекцијски надзор у области радних односа
- Израда техничких спецификација у јавним набавкама
- Поступање првостепеног органа по жалби према Закону о општем управном поступку
- Утврђивање злоупотребе боловања и мере за спречавање и санкционисање исте

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна

Здравет Воде Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА:
0800 111 111

LEGEARTIS ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085
Година VII, број 84, СЕПТЕМБАР 2019.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:
Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:
Ана Фулетин

Сарадници:
Владимир Живанкић
Владимир Саичић
Дејан Обренић
Жељко Албанезе
Маја Матић
Милош Јовић
Немања Рилке
Петар Мијатовић
Саша Кулић
Саша Павловић
Слободанка Келечевић
Снежана Марјановић

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.] . - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

Заштита података о личности представља велики и сложен проблем, о којем говори и оснивач компаније *Мајкрософт* Бил Гејтс: *Историјски, приватност се скоро подразумевала зато што је било тешко пронаћи и прикупити информације. Међутим, у дигиталном свету, без обзира на то да ли је у питању дигитална камера, сателит или само оно на шта кликнете, потребно је да имамо више јасних правила – не само за владе већ и за приватне компаније.* И у нашој земљи постоји настојање да се наведени проблем реши доношењем новог закона, чија је примена почела у августу. Сви квалитети и недостаци овог закона тек треба да се потврде у пракси, чему ћемо посветити пажњу и у наредним бројевима, док је у овом броју начињен осврт на институт лица за заштиту података о личности.

Три године након почетка примене Закона о извршењу и обезбеђењу усвојен је Закон о изменама и допунама овог закона, којим су усвојене до сада најозбиљније и најобимније измене. С обзиром на обимност измена, коментар на текст ЗИО-а пружићемо и у овом, али и у неколико следећих бројева часописа.

У досадашњој судској пракси примећен је велики број тужби бивших радника друштвених предузећа која су у стечају, при чему поступак стечаја ни после више година није окончан. Да би се поставило питање накнаде штете у овим случајевима, неопходно је да се претходно у законом прописаној процедури утврди повреда права на суђење у разумном року, чиме смо се и бавили у оквиру рубрике *Грађанско право*. У истој рубрици анализирани су и различити случајеви из најновије судске праксе који се односе на уговоре о доживотном издржавању.

Техничке спецификације су обавезни и саставни део конкурсне документације у свакој јавној набавци, без обзира на предмет и врсту поступка, и имају веома важну улогу, па је у том смислу битно да буду јасне и прецизне, а смернице за њихову израду дате су у тексту објављеном у рубрици *Јавне набавке и буџети*.

Када је у питању управно право, акценат је стављен на одређену правну празнину у Закону о општем управном поступку. Наиме, овај закон не прописује ситуацију када првостепени орган поводом жалбе не одлучи мериторно нити достави списе другостепеном органу.

Инспекција рада у поступку редовног инспекцијског надзора примењује контролне листе, помоћу којих се процењује степен ризика и мери ниво усклађености пословања и поступања надзираних субјеката са законом и другим прописима. У овом броју анализирана је контролна листа која се тиче инспекцијског надзора у области радних односа, док ће у следећем броју то бити контролна листа за безбедност и здравље на раду. У оквиру рубрике *Радно право* издвајамо и текст о проблему злоупотребе боловања и мерама за спречавање и санкционисање исте у светлу новог Закона о здравственом осигурању.

Вредност новодонетих закона очитоваће се у могућностима њихове примене, како је и велики научник Алберт Ајнштајн рекао: *Ништа више не уништава поштовање према власти и закону него доношење закона који се не могу спровести.*

Поред наведених, ту су и други врло актуелни текстови у поменутим, али и другим рубрикама, као и наше сталне рубрике *Инфо-правник*, *Портал читалаца*, *Календар аката* и *Регистар прописа донетих између два броја*.

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:

- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед про[писа] који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), одно[сно] који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целос[ти] или у делу:

[пасоша, дипломатског пасоша и], бр. 9/16 од 5. 2. 2016. године, а ступио [ак о измени Правилника о образ[ца], објављен у „Сл. гласни[ку] [године

– примењује се од 13. маја 2016. године

● Закон о изменама и допунама Закона о поморској пловидби, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 18/15 од 13. 2. 2015. године, а ступио је на снагу 21. 2. 2015. године

– одредбе члана 16. ст. 6. и члана 20. овог закона примењиваће се од 1. јуна 2016. године

● Правилник о измени и допуни Правилника о реглоскопима, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 49/15 од 5. 6. 2015. године, а ступио је на снагу 13. 6. 2015. године

– одредба члана 2. овог правилника важи до 1. јуна 2016. године

● Закон о енергетици, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 145/14 од 29. 12. 2014. године, а ступио је на снагу 30. 12. 2014. године

– одредбе члана 98. ст. 1. тач. 1) до 3), члана 99. и члана 225. ст. 1. тач. 1) до 3) и члана 225. ст. 4. овог закона се примењују од 1. јуна 2016. године

● Закон о потврђивању Европске оквирне конвенције о прекограничној сарадњи између територијалних заједница или власти, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори”, бр. 2/16 од 8. 2. 2016. године

– Конвенција ступа на снагу 16. јуна 2016. године

● Закон о потврђивању Амандмана на Конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни

КАЛЕНДАРИ...
● ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА
● ДОГАЂАЈА

СУДСКА ПРАКСА И СЛУЖБЕНА МИШЉЕЊА

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Недостојност за наслеђивање

У склопу сасвим новог формата [ће] овог броја можете пратити и нашем часопису дон[ети] карактеристичне приликом односе на случајеве из судске праксе, а ко[ји] недостојност за наслеђивање.

[Не]стојност за наслеђ[ивање] ([Зак]он о наслеђивању, „Сл. гласник РС”, бр. 46/95, 101/03 – Одлука УС РС и 6/15)

Члан 4.

Не може наследити на основу закона [или] завештања, нити стећи какву корист из завештања (недостојан је):
1) онај ко је умишљајно усмртио оставио[ца] или покушао;
2) онај ко је принудом, претњом или прев[ртношћу] навео оставиоца да сачини или опозове завештање или неку његову одредбу, или га је у [томе] спречио;
3) онај ко је у намери спречавања оставиочеве [последње] воље уништио или сакрио његово завештање, или га је фалсификовао;
4) онај ко се теже огрешио о законску обавезу из[државања] оставиоца, или му је ускратио нужну помоћ;

Суд на недостојност пази по службеној дужности.

О недостојности за наслеђивање суд води рачуна по службеној дужности, али је терет чињеничне тврдње и доказа да ова недостојност постоји, на страни која то тврди.

Из образложења:

„Разлози ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани. Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је ванбрачни син пок. А. М. Свог оца је упознао када је имао 10 година. До 1992. године имао је ретке контакте са оцем, а од те године никако. Брига о оцу са његове стране није изостала његовом кривицом. Није се теже огрешио о обавезе издржавања, нити му је ускратио нужну помоћ. Нису постојали ни други разлози који би указивали на недостојност за наслеђивање оца. Тужилац није умишљајно усмртио свога оца, нити је то покушао. Између њих је било само свађе. Није се теже огрешио о законске обавезе издржавања према њему. Преко [оца] је примао [помоћ] мајке, а пок. А. М. издржавање није [било] потребно. Не може се говорити ни о ускраћивању помоћи оставиоцу, јер то не произилази [из] изведених доказа.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови правилно закључују да нема основа за примену члана 4. Закона о наслеђивању који регулише појам недостојности за наслеђивање. Према ставу 1. тач. 1) овог члана, не може се наследити на основу закона или завештања нити стећи какву корист из завештања (недостојан је), онај ко је умишљајно усмртио оставиоца, или је то покушао. Према тачки 4. овог члана, недостојан је онај ко се теже огрешио о законску обавезу издржавања, или ускратио нужну помоћ. Према ставу 2. овог члана, суд на недостојност пази по службеној дужности. У конкретном случају, истакнути разлози за недостојност тужиоца да наследи свог оца, сада пок. А. М., нису испуњени. У току поступка у прилог ових својих тврдњи тужиља није пружила одговарајуће доказе. Зато је суд о постојању (непостојању) тих

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

Негативне референце у [јавним] набавки

[Ново]ј измене и допуне [Закона о јавним набавкама] из августа 2015. године донеле су собом [неколико измена] о негативним референцама о ко[јима] ће реч у овом тексту

Милош Јовић
саветник у Управи за јавне набавке
budzeti@legeartis.rs

Кад су у питању јавне набавке, појам [негативне] референце има двоструки појавни [облик]. У случају кад одређује додатне [услове] у поступку јавне набавке. [Наручилац] ти одређује[м] условног капацитета[, односно] у реализацији [уговора], односно [у] претходном испоручивао добра, извршавао услуге или [радове] дио радове који су предмет конкретне јавне набавке. Тада је реч о **пословним референца**[ма], које би се условно речено могле назвати **позитивним референцама**. И док је у том случају реч о референцама које понуђача квалификују за добијање уговора о јавној набавци, негативне референце су оне које га могу дисквалификовати из „трке” за добијање уговора.

Институт **негативне референце** установљен је ради обезбеђивања поузданијег и солиднијег уговорног партнера наручиоца, а што је претпоставка целисходнијег и рационалнијег трошења јавних средстава. На тај начин, санкционишу се понуђачи који не извршавају своје обавезе у поступку јавне набавке или уговорне обавезе или их не извршавају на уговорен начин и под уговореним условима. С друге стране, будући да санкција никада није сама себи сврха, управо би свест о могућности да се нађе „на црној листи” код одређеног наручиоца, требало да понуђача додатно мотивише на озбиљнији, професионалнији и пословнији приступ извршавању сопстве[них] обавеза из ранијих уговорних односа. Сходно [томе], важећим прописима, наручиоци су имали [могућност] да одбију понуду уколико поседују [доказ који потврђује да понуђач није испуњавао] раније обавезе по раније закљученим уговорима [о] јавним набавкама који су се односили на исти предмет набавке, за период од претходних пет година за радове, односно три године за добра и услуге.

Закон о јавним набавкама из 2012. године („Сл. гласник РС”, бр. 124/12) значајно је проширио обухват негативних референци, установивши их као обавезу за наручиоце, проширујући њихово дејство и на сâм поступак јавне набавке (не само на уговоре), те установивши својеврсни „црну листу” понуђача – списак негативних референци.

Новом [изменом] и допуне Закона о јавним набавкама из августа 2015. године („Сл. гласник [РС”, бр. 68/15) донеле су собом **неколико измена** [у] **вези са негативним референцама**:

- [ис]кључење референца као могућност, не и обавеза за [наручиоце];
- [не]вођење [евиденције] о другим, таксативно законом ненаведе[ним] негативне референце за одређеност [у] другој документацији;
- прецизирање [трајања] одређеног периода који је обухваћен негативном референцом;
- укидање списка негативних референци.

Можда и **најзначајнија измена** јесте та да наручилац сада више није у обавези, већ има могућност да примени негативну референцу према понуђачу. Како су ове законске измене биле још један корак ближе директивама Европске уније из области јавних набавки, и у овом

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

(6) Трошкови продатих производа износе 1.250.000,00 динара.Укалкулисана разлика у цени је 25% на цену коштања, што износи 312.500,00 динара (1.250.000,00 × 25%). Обрачунати ПДВ по општој стопи износи 312.500,00 динара, од чега на цену коштања 240.000,00 250.000,00 (1.250.000,00 × 20%) и ПДВ на разлику у цени 62.500,00 (312.500,00 × 20%).

(7) Купцу су фактурисани спортски дресови са обрачунатим ПДВ-ом у износу од 1.875.000,00 дин.

(8) Купац је извршио плаћање фактуре у целости у износу од 1.875.000,00 динара.

(9) Треба извршити затварање свих конта класе 9 – Обрачун трошкова и учинака.

(10) Треба саставити Извештај о стању залиха производње на крају обрачунског периода.

(11) Треба прокњижити своје[њ]е почетног стања залиха производње на коначно стање залиха производње на крају обрачунског периода на бази података из Извештаја о стању залиха производње на крају обрачунског периода.

Напо[мена]: [Трошкови] продатих производа од 1.250.000,00 динара израчунати су на бази цене [коштања] (682 комада × 1.832,[00] динара по комаду), док је продајна цена спортских дресова од [2].000,00 динара по комаду израч[ната] у износу од 2.500,00 динара (750 × 2.500,00).

Књижење:

Р. бр.	Конто дугује	Конто потражује	[ана]литички конто	Износ дугује	Износ потражује
			[ана]литички конто	5	6
1	2	3	[спортски дресови]	200.000,00	
			[залиха материјала]		200.000,00
1.	910		Сировине и мате[ријала – спортски дресови]		
		9000	Рачун за преузи[спортски дресови]	500.000,00	
			[спортски дресови]	120.000,00	
За отварање почетног стања 1. 1. 2016. за з[алиха недовршене]					
1а	9500		Материјали з[а]		500.000,00
	9600		Готови про[изв]одња залиха готових		120.000,00
		9001	Рачун за [недовршене производње и готових производа 1. 1. 2016. године на]		
			[Сировине и материјал – спортски дресови]	1.000.000,00	
		9010	Рачун за преузимање набавке материјала и робе		1.000.000,00
[Утрошен] примљен материјал у магацин у вези са производњом спортских дресова					
3а	9500		Материјал за израду – спортски дресови	680.000,00	
		9100	Сировине и материјал – спортски дресови		680.000,00
[Утрошак] набављених материјала у производњу у току године					

У овом броју...

ГРАЂАНСКО ПРАВО

4 Коментар Закона о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу – први део
12 Накнада штете због повреде права на суђење у разумном року
16 Новија судска пракса која се односи на уговоре о доживотном издржавању

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ

24 Израда техничких спецификација у јавним набавкама
29 Контрола прихода од новчаних казни изречених у прекршајном поступку

УПРАВНО ПРАВО

34 Поступање првостепеног органа по жалби према Закону о општем управном поступку

РАДНО ПРАВО

38 Контролна листа за инспекцијски надзор у области радних односа
43 Утврђивање злоупотребе боловања и мере за спречавање и санкционисање исте
51 Коментар Правилника о остваривању права на пореско ослобођење за примања запосленог по основу сопствених акција које стекне без накнаде или по повлашћеној цени
54 Коментар Правилника о пореским ослобођењима по основу рекреације запослених

ПРИВРЕДНО ПРАВО

58 Седнице Скупштине акционарског друштва
62 Закон о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама кроз судску праксу привредних судова

КРИВИЧНО ПРАВО

67 Заштита животне средине прекршајним и кривичним санкцијама

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

77 Лице за заштиту података о личности у светлу новог Закона о заштити података о личности
83 Корупција у здравству – питање егзистенције
90 Преглед најважнијих измена Закона о електронској трговини
92 Новине које доноси нови Закон о трговини

РУБРИКЕ

96 Инфо-правник... између два броја...
99 Портал читалаца
108 Преглед прописа донетих између два броја
114 Календар важења правних аката

Коментар Закона о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу – први део

У овом и наредном броју часописа предмет анализе биће најважније измене и допуне ЗИО-а хронолошки, у складу са нормирањем закона, док ће одредбе које се тичу измена и допуна законских одредби у вези са правним лековима бити разматране у оквиру посебног текста у једном од будућих бројева.

Дејан Обренић, дипл. правник, с вишегодишњим искуством у извршном поступку

Уместо предговора

Три године након почетка примене Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 106/15, 106/16 – аутентично тумачење и 113/17 – аутентично тумачење) усвојен је Закон о изменама и допунама овог закона, којим су усвојене до сада најозбиљније и најобимније измене ЗИО-а. Иако је оригинални текст одмах након усвајања у Народној скупштини наишао на веома озбиљне критике стручне јавности, које су се односиле како на одређене новине које је доносио закон тако и на саму стилизацију и начин нормирања законских одредби, тек је сада усвојен закон који прихвата велики број тих стручних критика и на један систематски начин мења спорне одредбе претходно важећег законског текста. Након првог читања новоусвојених измена и допуна ЗИО-а може да се закључи да се оне односе на бројне сегменте Закона, па у циљу систематизације и лакшег праћења поменуте новине могу да се поделе у неколико група, и то на измене и допуне у циљу појашњења и прецизирања нејасних и двосмислених законских одредби, затим ефикасније примене закона, бољег уређивања средстава извршења, као и прецизнијег уређивања система правних лекова.

Такође, у циљу лакшег праћења усвојених новина, овде ће бити обрађене само најважније измене и допуне ЗИО-а хронолошки, у складу са нормирањем закона, осим одредби које се тичу измена и допуна законских одредби у вези са правним лековима, које због своје обимности и значаја заслужују посебан третман и биће обрађене у оквиру новог текста. Осим тога, на крају уводног дела важно је напоменути да је предметни Закон о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС” бр. 54/2019) ступио на снагу 3. 8. 2019, али да почиње да се примењује почев од 1. 1. 2020. године, што представља довољно дуг рок за упознавање стручне и шире јавности са њим. Нажалост, рок за јавну расправу о предлогу овог законског текста није био довољно дуг пре усвајања, што је свакако имало негативног утицаја на одређене одредбе Закона.

Измене и допуне ЗИО-а

Већ из првих законских одредби видљиво је да се предметне измене и допуне ЗИО-а, између осталог, односе и на измене законских одредби које су биле непрецизно формулисане и као такве изазивале недоумице у правном систему. Свакако да је такве одредбе требало прецизирати још пре усвајања коначног текста закона или барем одмах након његовог усвајања, како не би, само због

везе, како би се избегао извршни поступак. Овај претходни поступак иницира извршни поверилац, који у предлогу доставља и извршну или веродостојну исправу којом доказује постојање и доспелост свог потраживања. Поступак води јавни извршитељ по избору извршног повериоца (осим у случају равномерне расподеле, када је реч о потраживању из комуналне и сродне делатности), који позива извршног дужника и ставља му у изглед последице извршног поступка, утичући на њега у правцу добровољног намирења потраживања, односно постизања споразума о начину измирења дуга са повериоцем. Поступак се сматра окончаним безуспешним протеком рока од 60 дана, закључењем споразума између извршног повериоца и извршног дужника или добровољним намирењем новчаног потраживања из извршне или веродостојне исправе. Овде је реч о факултативном поступку, чије покретање или непокретање нема никакав утицај на могућност извршног повериоца да започне извршни поступак против извршног дужника. Покретањем поступка добровољног намирења настаје застој застарелости у трајању од 60 дана, чиме се заправо извршни поверилац ослобађа ризика застарелости потраживања за време трајања овог поступка. Иако замишљен као поступак којим би се убрзао поступак намирења извршног повериоца и смањили трошкови извршног дужника, морамо изразити сумњу у његову корист у будућој примени, с обзиром на то да је у највећем броју случајева у пракси извршни дужник већ упознат са постојањем дуга, али се у вези са тим држи пасивно, што заправо и јесте главни разлог за постојање самог извршног поступка.

Чланом 63. Закона измењен је члан 141. ЗИО-а, односно одредбе које се односе на време до када Организација за принудну наплату спроводи извршење на новчаним средствима извршног дужника, па се предметна извршења сада спроводе сваког радног дана од 9 до 18.30 часова, а прецизирано је и да се извршење спроводи само радним данима од 7 до 22 часа.

Чланом 64. Закона допуњен је члан 142. ЗИО-а, и то интересантним законским одредбама којима се омогућава јавном извршитељу да радње спровођења извршења тонски или оптички снима, при чему тај снимак представља саставни део записника о предузетим радњама. Ова решења свакако могу да буду од користи у поступку спровођења извршења, као и да доведу до бржег и ефикаснијег спровођења завршних радњи.

Измене из члан 65. Закона такође представљају усаглашавање са праксом која се односи на спровођење извршења, па је сада члан 143. ЗИО-а усаглашен са одредбама Закона о полицији (пре свега са чланом 54. Закона о полицији). Наведеним одредбама уређује се рок у којем је неопходно затражити полицијску помоћ, односно асистенцију полиције приликом спровођења извршења, тако да он сада износи најмање пет радних дана пре извршења конкретне радње. Ове измене требало би да отклоне „шумове на вези" између јавних извршитеља и полицијских органа који пружају помоћ, који су до сада постојали у пракси.

У следећем броју следи наставак текста о најзначајнијим изменама ЗИО-а.

Електронски часопис

ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Електронски часопис Леге Артис – Прописи у пракси налази се на интернет страници **www.legeartis.rs**, ажурира се свакодневно и користи путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, правним областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци се могу чувати у ***PDF*** формату, а могу и да се штампају и копирају.

Осим оних које чине штампано издање, у електронском издању налазе су и додатне рубрике: Образовање, Ауторско право, Планирање и изградња и др.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Накнада штете због повреде права на суђење у разумном року

Питање повреде права на суђење у разумном року присутно је у нашем праву дуги низ година, пре свега од почетка примене Европске конвенције за заштиту основних људских права и слобода (даље: Европска конвенција) у Републици Србији (март 2004. г.), а посебно је актуализовано доношењем и применом Закона о заштити права на суђење у разумном року (даље: Закон), који је ступио на снагу 1. 1. 2016. године. Управо овај закон регулише услове за утврђење повреде права, као и право на новчано обештећење у том случају, тако да се у судској пракси јавља велики број предмета у којима су истакнути захтеви за накнаду штете по поменутом основу, а текст је и посвећен овом аспекту повреде права на суђење у разумном року.

Немања Рилке,
судијски помоћник у Основном суду у Сомбору

Појам разумног рока

Право на суђење у разумном року компонента је једног ширег права, а то је право на правично суђење, које је регулисано чланом 6. Европске конвенције, који у ставу 1. прописује да свако лице током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона. Сличну одредницу садржи и Устав Републике Србије у члану 32. став 1, којим је прописано да свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама и основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега. До доношења горенаведеног закона ово су биле једине правне норме које су се односиле на питање разумног рока у односу на грађане Републике Србије, а пун садржај норми дат је кроз праксу Европског суда за људска права, који ју је примењивао у бројним случајевима по представкама против Србије, као и кроз праксу Уставног суда у поступцима по уставним жалбама. Како је временом дошло до значајног повећања броја спорова са наведеном тематиком, појавила се потреба да се о повреди права на суђење у разумном року одлучује у редовном судском поступку, као и да се ово питање додатно нормативно уреди, што је учињено доношењем поменутог закона.

Положај Европске конвенције и одлука Европског суда за људска права у правном систему Републике Србије

Положај међународног права у правном поретку РС дефинисан је Уставом РС из 2006. године, који прописује да су општеприхваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори саставни део српског

Уместо закључка

Имајући у виду да се пред основним судовима тренутно води велики број спорова по тужбама за новчано обештећење и накнаду имовинске штете, неупућени би стекли утисак како је српско правосуђе неажурно и како у многим случајевима долази до повреде права на суђење у разумном року. Упућени у статистичке извештаје о раду судова знају да време одлучивања и исписивања одлука у највећем броју случајева не превазилази критеријуме суђења у разумном року, док постојећи предмети представљају траг неких прошлих времена и резултат су многих друштвених промена, а не само рада правосуђа. Коначним и ефикасним решавањем по тужбама које су биле предмет овог излагања моћи ће на реалан начин да се сагледају брзина и квалитет суђења пред нашим судовима.

Новија судска пракса која се односи на уговоре о доживотном издржавању

Анализа различитих случајева из најновије судске праксе који се односе на уговоре о доживотном издржавању започета је у овом, а наставиће се и у следећем броју часописа, уз нека закључна разматрања.

Снежана Марјановић,
судија Вишег суда у Београду

Закон о наслеђивању – ЗОН („Сл. гласник РС”, бр. 46/95, 101/2003 – одлука УСРС и 6/2015) у битном није мењан дуги низ година у погледу одредби које регулишу уговор о доживотном издржавању. Ипак, и даље се приликом примене Закона у свакој конкретној ситуацији појављују недоумице у пракси.

Уговором о доживотном издржавању обавезује се прималац издржавања да се после његове смрти на даваоца издржавања пренесе својина тачно одређених ствари или каква друга права, а давалац издржавања обавезује се да га, као накнаду за то, издржава и да се брине о њему до краја његовог живота, као и да га после смрти сахрани према дефиницији из члана 194. ЗОН-а. Прималац издржавања уговором може да обухвати само ствари или права постојећа у тренутку закључења уговора. Ако нешто друго није уговорено, обавеза издржавања нарочито обухвата обезбеђивање становања, хране, одеће и обуће, одговарајућу негу у болести и старости, трошкове лечења и давања за свакодневне уобичајене потребе.

АКТИВНА ЛЕГИТИМАЦИЈА

Прималац издржавања може бити активно легитимисан у парници којом се оспорава дејство и ваљаност уговора о доживотном издржавању. Најчешће примаоци издржавања траже раскид уговора због неизвршавања или промењених околности.

У улози тужиоца ипак се најчешће налазе **наследници примаоца издржавања** који нередко сазнају за постојање уговора о доживотном издржавању тек у току оставинског

ПРЕДМЕТ УГОВОРА

У уговору о доживотном издржавању предмет обавезе примаоца издржавања мора да постоји у време закључења уговора и мора бити одређен.

Из образложења:

Неосновани су наводи жалбе тужиоца да је спорни уговор о доживотном издржавању **ништав** у смислу одредбе чл. 103. Закона о облигационим односима јер прималац издржавања **у тренутку закључења уговора није била власник стана који је предмет Уговора**. Супротно тим наводима жалбе тужиоца, првостепени суд је несумњиво утврдио да је сада пок. АА била **ванкњижни власник** тог стана на основу Уговора о откупу стана закљученог са Д. 15. 1. 1993. године и овереног пред Другим општинским судом у Београду дана 15. 1. 1993. године.

(Пресуда Апелационог суда у Београду, Гж 4152/13 од 4. 11. 2015)

Неосновано је и позивање тужиоца на то да њему припада половина наведене куће због чињенице да је предметна кућа изграђена средствима од продаје стана током 2002. године за купопродајну цену од 60.000,00 евра, а стан је представљао заједничку **тековину родитеља** парничних странака јер је мајка странака, након смрти оца парничних странака 19. 5. 1988. године, који је био носилац станарског права на наведеном стану, стан откупила, имајући у виду да се у овом случају не ради о заједничкој тековини супружника јер је власништво на стану стечено после смрти оца странака, због чега је иста могла слободно да располаже својом имовином. Околност да су покојни родитељи странака били суносиоци станарског права на стану без утицаја је на правилност и законитост побијане одлуке, имајући у виду да је, **након смрти покојног оца странака, покојна мајка, као искључиви носилац станарског права, откупила** предметни **стан**, па је тако поменути стан постао њено приватно власништво, којим је могла слободно да располаже. Дакле, наведени стан није могао да представља заједничку својину родитеља странака стечену током трајања брака, будући да је брак супружника престао смрћу оца странака знатно пре стицања права својине на наведеном стану. Институт станарског права није изједначен са статусом власништва, због чега станарско право ни по једном важећем позитивном пропису није могло да представља својину брачних другова стечену током брака, јер је станарско право подразумевало само овлашћење за коришћење туђе својине. Својина на стану, на коме отац парничних странака има статус носиоца станарског права, стечена је након смрти истог, због чега она не може да представља заједничку тековину, како се то неосновано наводи у жалби тужиоца.

Одлучујући о евентуалном тужбеном захтеву тужиоца којим је тражио да се поништи спорни уговор о доживотном издржавању и његови анекси због повреде нужног наследног дела, првостепени суд је оценио да је овако постављени тужбени захтев неоснован, с обзиром на то да имовина која је предмет Уговора о доживотном издржавању не улази у заоставштину оставиоца и њоме не могу да се намире њени законски наследници. У том смислу неоснован је и захтев тужиоца за утврђење права сусвојине на спорној непокретности по овом основу у идеалном делу од 1/6, због чега је одлучено као у изреци.

(Пресуда Апелационог суда у Београду, Гж бр. 4768/19 од 5. 6. 2019. године)

Идентификација предмета уговора о доживотном издржавању, који представља обавезу примаоца издржавања, није чест проблем јер о томе води рачуна, поред странака, и јавни бележник који солемнизује наведени уговор, а дужан је и да странке упозори на нејасноће и непрецизности, уколико исте постоје у уговору. Обавеза даваоца издржавања, у случају да није одређена, ретко ствара проблеме у пракси јер ЗОН даје оквир за поступање и наводи обавезе даваоца издржавања.

У наредном броју биће анализирана судска пракса која се односи на способност за закључење уговора као разлог ништавости, као и на поништај и раскид уговора о доживотном издржавању.

Израда техничких спецификација у јавним набавкама

Важна улога техничких спецификација јесте у томе да кроз своју прецизност, с једне стране, али и оптималност, с друге, смање вероватноћу добијања неодговарајућих понуда.

Милош Јовић, експерт за јавне набавке

Техничке спецификације и пројектна документација представљају техничке захтеве јавне набавке, односно прецизирање потреба наручиоца у конкретном случају. Кроз техничке спецификације наручилац своје потребе квалификује и квантификује тако да с једне стране добра, услуге или радове које набавља опише на начин који је објективан и који одговара потребама наручиоца, као и да с друге стране те потребе буду јасне свима, а превасходно потенцијалним понуђачима.

Техничка документација мора да буде јасна и прецизна како би приликом састављања понуде и понуђачи могли да понуде одговарајући предмет набавке, али и да на прави начин формирају своју понуду (цена, рок, текући трошкови, постпродајно сервисирање и техничка помоћ и сл.).

Техничке спецификације су обавезни и саставни део конкурсне документације у свакој јавној набавци, без обзира на предмет и врсту поступка јавне набавке. Оне одређују следеће карактеристике добара и услуга које су предмет јавне набавке: димензије, ниво квалитета (укључујући и методе за осигурање квалитета), сигурност, ниво утицаја на животну средину, потрошњу енергије, потрошњу других битних ресурса током коришћења производа, доступност за све кориснике (укључујући доступност инвалидним лицима), оцену усаглашености, употребу производа и друге карактеристике које се тичу производа (назив под којим се производ продаје, терминологија, ознаке, тестирање и методе тестирања, паковање, обележавање и етикетирање, производни процес и процедура оцене усаглашености). Техничке спецификације радова, поред горенаведеног, могу да садрже и прописе о пројектима и обрачуну трошкова, проби, инспекцији и условима преузимања, као и о техници или методу градње.

Наручилац може да одреди техничке спецификације са позивом на претходно наведене техничке спецификације и на српске, европске, међународне или друге стандарде и сродна документа, тако да свако позивање мора да буде праћено речима „или одговарајуће". Закон о стандардизацији („Сл. гласник РС", бр. 36/2009 и 46/2015) дефинише стандард као јавно доступан документ, утврђен консензусом и донет од признатог тела, у коме се за општу и вишекратну употребу утврђују правила, захтеви, карактеристике, упутства, препоруке или смернице за активности или њихове резултате, ради постизања оптималног нивоа уређености у одређеној области у односу на постојеће или могуће проблеме. У Републици Србији једино национално тело за стандардизацију јесте Институт за стандардизацију Србије.

Када се позива на одређени стандард, наручилац има у виду све оно што тај стандард садржи. Другим речима, носилац одређеног стандарда има потврду успостављеног система управљања квалитетом. Иако се ови стандарди углавном односе на понуђаче, директно или индиректно се примењују на услуге или

тим, понуђач који понуди предмет набавке изнад траженог минимума такође подноси одговарајућу понуду, а на наручиоцу је да, сходно својим потребама, али пре свега сходно свом расположивом буџету, одлучи да ли жели да то додатно бодује. Тако, уколико је нпр. дефинисано да се набавља рачунар који има минимално капацитет хард-диска 2 TB, графичку картицу од 2 GB, напајање од 500 W и монитор од 17", одговарајућа је и понуда у којој се нуди капацитет хард-диска од 4 TB са монитором од 19", а наручилац ће у конкурсној документацији дефинисати да ли ће понуђени већи монитор и хард-диск већег капацитета меморије донети понуђачу предност (одређени број пондера) у односу на понуђача који је испунио минималне захтеве техничких спецификација.

Коначно, некада захтеви техничких спецификација морају да буду прецизни (фиксни) или због поштовања одређених прописа, стандарда, норматива и сл. или из разлога целисходности. Примера ради, уколико су предмет набавке кревети за децу које поручује предшколска установа, а захтев је да ти кревети (сагласно позитивним прописима) буду димензија 140 x 55 cm, такав захтев је легитиман, а у том случају понуда понуђача који нуди нпр. кревет димензија 160 x 55 cm била би неодговарајућа

Нацрт новог закона о јавним набавкама не садржи дефиницију одговарајуће понуде као садашњи (као институт од значаја за прихватљивост понуде), али је неодговарајућа понуда дефинисана у делу који се односи на спровођење преговарачког поступка, без објављивања јавног позива. Наиме, предвиђено је да наручилац, између осталих основа, може да спроводи и ову врсту поступка уколико није добио ниједну понуду или су све понуде неодговарајуће, под условом да почетни услови јавне набавке нису битно измењени.

У том смислу неодговарајућа је она понуда која је дефинисана као понуда која не одговара предмету јавне набавке, односно захтеваним техничким спецификацијама, тако да очигледно без значајних измена не може да задовољи потребе и захтеве наручиоца специфициране у конкурсној документацији.

Електронско издање за праћење јавних набавки

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ – електронско издање за праћење јавних набавки – налази се на јавној интернет адреси *www.javne-nabavke.net* и представља издање намењено службама којима је у свакодневном раду неопходно праћење јавних набавки, које се објављују на Порталу јавних набавки, као и свих других пратећих докумената, при чему су заинтересоване за једноставан, ефикасан и брз приступ путем интернета, без икаквих поступака ажурирања од стране клијената (ажурира се аутоматски), као и са могућношћу обавештавања о набавкама које су им потребне и њиховим променама путем мејл-сервиса (директно на мејл корисника).

Зашто пратити ИНГ-ПРО Јавне набавке?

- Зато што се добија дневно ажуран преглед свих јавних набавки и пратеће документације, које се објављују у складу са Законом о јавним набавкама.
- Зато што нуди јединствену претрагу свих врста огласа по више различитих критеријума: по појмовима у називу тендера, по предмету, по периоду важења огласа (важи од – до), по датуму објављивања огласа, по статусу огласа (отворен, закључен, обустављен), по врсти поступака, наручиоцима.
- Зато што је за добијање резултата претраге довољан један критеријум претраге.
- Зато што корисник може да одабере категорије предмета набавки које су му потребне и да само о њима добија обавештења путем мејл-сервиса, чиме је поштеђен свакодневног, мукотрпног листања огласа на Порталу јавних набавки.
- Зато што се за претплатну цену добија могућност неограниченог праћења свих категорија и свих типова јавних набавки (добра, услуге, радови).
- Зато што има све измене постојећих јавних набавки, што омогућава њихово једноставно праћење.
- Зато што има и базу победника тендера, са информацијама у ком је поступку јавне набавке одређени понуђач победио.
- Зато што има листу ЈН УЖИВО, која се ажурира свака два минута и на којој се налазе најновије јавне набавке, које још нису прошле процес редакцијске обраде.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Контрола прихода од новчаних казни изречених у прекршајном поступку

У овом тексту биће дат осврт на контролу прихода од новчаних казни изречених у прекршајном поступку, као и на неправилности које се у вези с тим јављају у пракси.

Дипл. правник Слободанка Келечевић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија

Увод

Одредбама члана 25. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – испр., 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16, 113/17, 95/2018 и 31/2019) прописано је да за финансирање надлежности јединице локалне самоуправе буџету јединице локалне самоуправе припадају јавни приходи и примања, и то: порези у делу утврђеном законом, таксе, накнаде у складу са законом, самодопринос, донације и трансфери, финансијска помоћ Европске уније, приходи настали употребом јавних средстава и примања.

Приходи настали употребом јавних средстава су:
(1) приходи од камата;
(2) приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у својини Републике Србије, које користи јединица локалне самоуправе, односно органи, организације и службе јединице локалне самоуправе и индиректни корисници њеног буџета;
(3) приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у својини јединице локалне самоуправе, у складу са Законом;
(4) приходи настали продајом услуга корисника средстава буџета јединице локалне самоуправе чије је пружање уговорено са физичким и правним лицима на основу њихове слободне воље;
(5) приходи од новчаних казни изречених у прекршајном поступку за прекршаје прописане актом скупштине јединице локалне самоуправе и одузета имовинска корист у том поступку;
(6) приходи од концесионе накнаде у складу са Законом.

Законом о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 62/06, 47/11, 93/12, 99/13, 125/14, 95/15, 83/16, 91/16, 104/16 и 96/17) прописано је да се средства буџета јединице локалне самоуправе обезбеђују из изворних и уступљених прихода, трансфера, примања по основу задуживања и других прихода и примања утврђених Законом. Јединици локалне самоуправе са нивоа Републике припадају уступљени приходи и трансфери. Република уступа јединици локалне самоуправе приходе од накнада остварених на територији јединице локалне самоуправе у складу са Законом.

Приходе од новчаних казни за саобраћајне прекршаје јединица локалне самоуправе остварује на основу одредаба Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Сл. гласник РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 55/14, 33/13 – УС РС, 96/15 – други закон и 2/16 – УС РС), којима је прописано да јединица локалне самоуправе у оквиру својих права и дужности обезбеђује средства за финансирање безбедности саобраћаја. Извори средстава за унапређење безбедности саобраћаја су:
- буџет јединице локалне самоуправе,
- наплаћене новчане казне за прекршаје и привредне преступе предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима,

ности саобраћаја на путевима који Општинско веће подноси Скупштини Општине и др.

Извршена је набавка возила за јавно предузеће чија је делатност одржавање путева (даље: Јавно предузеће).

Одлуком о буџету Општине и Програмом коришћења средстава од новчаних казни за саобраћајне прекршаје није планирано, тј. нису опредељена средства за куповину возила за Јавно предузеће, па је ова набавка извршена без правног основа.

Одредбама члана 54. став 1. Закона о буџетском систему прописано је да обавезе које преузимају директни односно индиректни корисници буџетских средстава и корисници средстава за обавезно социјално осигурање морају да одговарају апропријацији која им је одобрена за ту намену у тој буџетској години.

Поступајући супротно одредбама члана 54. став 1. Закона о буџетском систему, одговорно лице, председник Општине, починило је прекршај из члана став 1. тачка 4) истог закона.

Такође, куповином опреме за Јавно предузеће председник Општине повредио је одредбе члана 41. став 1. Закона о буџетском систему.

Наиме, Законом о јавним предузећима („Сл. гласник РС", бр. 15/2016) прописано је да је јавно предузеће за сваку календарску годину дужно да донесе годишњи програм пословања и да га достави надлежном органу јединице локалне самоуправе најкасније у року од 15 дана од дана усвајања акта о буџету јединице локалне самоуправе. Годишњи односно трогодишњи програм пословања садржи нарочито: планиране изворе прихода и позиције расхода по наменама; планиране набавке; план инвестиција; планирани начин расподеле добити, односно планирани начин покрића губитака; елементе за целовито сагледавање цена производа и услуга; план зарада и запошљавања; критеријуме за коришћење средстава за помоћ, спортске активности, пропаганду и репрезентацију.

Јавно предузеће које користи средства из буџета (субвенције, гаранције или друга средства) дужно је да за та средства предложи посебан програм, који садржи намену и динамику коришћења средстава. Он се сматра донетим када на њега сагласност да надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Јавно предузеће у свом програму који је надлежни општи орган усвојио није планирало куповину возила за одржавање путева, па је председник Општине на овај начин повредио одредбе члана 41. став 1. Закона о буџетском систему и тако починио прекршај из члана 103. став 1. тачка 4) истог закона.

Закључак

Због претходно наведених неправилности, одговорно лице контролисане јединице локалне самоуправе **починило је прекршај из члана 103. став 1. тачка 4) Закона о буџетском систему, којим је предвиђена новчана казна од 10.000 до 2.000.000 динара**, а у вези са чланом 71. став 2. Закона о буџетском систему, којим је регулисана одговорност функционера, односно руководиоца директног односно индиректног корисника буџетских средстава за закониту, наменску, економичну и ефикасну употребу буџетских средстава.

Одговорност председника Општине утврђена је на основу члана 44. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 – др. закон, 101/2016 – др. закон и 47/2018).

Одредбама члана 44. Закона о локалној самоуправи прописано је да председник општине представља и заступа општину, предлаже начин решавања питања о којима одлучује Скупштина, **наредбодавац је за извршење буџета**, усмерава и усклађује рад општинске управе и доноси појединачне акте за које је овлашћен законом, статутом или одлуком Скупштине, а врши и друге послове утврђене статутом и другим актима општине.

Напомињемо да је **Кривичним закоником, чланом 362а, утврђена одговорност за ненаменско коришћење буџетских средстава**, тј. да одговорно лице корисника буџетских средстава или одговорно лице у организацији обавезног социјалног осигурања, које створи обавезе или на терет рачуна буџета одобри плаћање расхода и издатака преко износа од милион динара у односу на износ утврђен буџетом, финансијским планом или актом Владе којим се утврђује износ средстава позајмице, казниће се новчаном казном или затвором до једне године.

Поступање првостепеног органа по жалби према Закону о општем управном поступку

Анализирана је одређена правна празнина у Закону о општем управном поступку јер овај закон не прописује како даље тече управни поступак по жалби у ситуацијама када на страни првостепеног органа постоји својеврсно „ћутање", односно када првостепени орган поводом жалбе не одлучује мериторно (поништавањем свог решења) нити доставља списе другостепеном органу.

Саша Кулић, дипл. правник

Једно од основних обележја управног поступка у нашем праву јесте његова двостепеност. То значи да у управном поступку чињенични и правни основ, на основу којих се одлучује о нечијем праву или обавези, по правилу могу да имају два степена провере. Први пут то чини првостепени орган, када одлучује по захтеву странке или по службеној дужности, а други пут другостепени орган, уколико буде изјављена жалба против решења. Таква концепција управног поступка подигнута је у Закону о општем управном поступку („Сл. гласник РС", бр. 18/16 – даље: ЗУП) на ниво начела: чланом 13. став 1. ЗУП-а прописано је да против решења донесеног у првом степену, односно ако орган у управној ствари није одлучио у прописаном року, странка има право на жалбу, ако Законом није друкчије прописано. Дакле, двостепеност управног поступка је правило, али од тог правила може да се одступи једино уколико је прописано Законом. Ипак, и у таквим ситуацијама предвиђена је могућност правне заштите против првостепеног решења тиме што странка може да покрене управни спор.

У претходној законској одредби може да се примети још једно обележје управног поступка – да се другостепени поступак покреће изјављивањем жалбе. Странка која је незадовољна решењем може да изјави жалбу и да тиме тражи да се преиспита ожалбено решење, износећи жалбене разлоге за то. По правилу, преиспитивање ожалбеног решења врши другостепени орган. Но, ЗУП пружа могућност и првостепеном органу да, ценећи жалбене разлоге, и сам поништи своје решење. Тако, уколико нађе да ожалбено решење садржи неки од разлога за поништавање из члана 183. став 1. т. 1)–6) ЗУП-а, првостепени орган поништава побијано решење. Такође, чланом 165. став 1. ЗУП-а прописано је да првостепени орган може да замени ожалбено решење како би удовољио жалбеном захтеву, при чему се новим решењем побијано решење поништава, ако Законом није друкчије прописано. Дакле, само по себи, изјављивање жалбе не значи нужно и ангажовање другостепеног органа у поступку преиспитивања ожалбеног решења. Свакако је добро решење у ЗУП-у то што је пружена могућност првостепеном органу да сам исправи своју грешку и поништи сопствено решење. Притом је за странку свеједно који ће орган да уклони из правног поретка решење које је по њу неповољно. Штавише, она ће брже прибавити повољну одлуку уколико по жалби не буде

жење другостепеног органа) или је странка непосредно изјавила другостепеном органу, затим ожалбено решење и докази који указују на то да првостепено решење није засновано на закону. Другостепени орган може да отвори и усмену расправу и да сам утврди чињенично стање уколико процени да на основу списа које има (односно, које му је доставила странка) нема довољно елемената за одлучивање. На који год начин да одлучи, било на основу списа којима располаже (које му је доставила странка) било да отвори усмену расправу, другостепени орган ће донети решење и одлучити мериторно. Пракса показује да у оваквим ситуацијама другостепени орган поништава првостепено решење, и то у највећем броју случајева. Најчешће се основаност жалбе види из доказа које странка приложи уз жалбу, тако да није ни потребно отварати усмену расправу.

Сумирајући претходно речено долази се до закључка да у ЗУП-у постоји правна празнина, које није било у претходном Закону о општем управном поступку. ЗУП не прописује како даље тече управни поступак по жалби уколико првостепени орган другостепеном органу у законском року не достави списе првостепеног поступка. Тешко је рећи због чега је из ЗУП-а избачен члан 228. ранијег закона, а разлог се вероватно може пронаћи у тежњи за сажимањем текста ЗУП-а у односу на претходни закон. ЗУП је знатно краћи од претходног закона (217 чланова ЗУП-а у односу на 291 члан ранијег закона), што је очигледан одраз жеље законодавца да скрати или изостави одредбе које су сматране непотребним. Но, приликом скраћивања било је преко потребно водити рачуна о томе да се не изоставе одредбе, попут ових на које је указано у чланку, које су неопходне јер прописују поступак и уређују однос између два органа који сукцесивно поступају у истој управној ствари, у смислу тзв. функционалне надлежности. Нема сумње да ће у пракси ова правна празнина представљати велики проблем у поступцима решавања по жалбама изјављеним против првостепених решења. Мишљења смо да би свакако било целисходније вратити у ЗУП одредбе из члана 228. ранијег Закона о општем управном поступку, како би се избегла могућност пасивног понашања првостепених органа у поступцима по жалбама и недостављања списа првостепеног поступка.

ИНГ-ПРО САВЕТОВАЊА

ИНГ-ПРО организује скупове, саветовања, семинаре и обуке с правном и финансијском тематиком, представљајући прописе који су не само актуелни већ су и у најширој примени у оквиру законодавства Републике Србије. Овакав вид организације постао је неизбежан начин упознавања с бројним недоумицама и проблемима у пракси, али и пут ка њиховом бржем и успешнијем превазилажењу како би се омогућила сврсисходна примена прописа.

Предавачи су врсни и посвећени стручњаци који настоје да подстакну учеснике на промишљање најделотворнијег начина за превазилажење немалих проблема и повећање ефикасности из области које су тема саветовања.

Саветовања се одржавају у пријатном амбијенту, у технички потпуно опремљеним салама, са паузама за кафу и ручак.

На нашим интернет странама *www.propisi.net, www.legeartis.rs* и *www.poslovnisavetnik.net* увек се можете информисати о актуелним саветовањима и, уколико сте заинтересовани, попунити електронску пријаву.

За брошуру и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Контролна листа за инспекцијски надзор у области радних односа

Инспекција рада у поступку редовног инспекцијског надзора примењује контролне листе, при чему је најпознатија и најзаступљенија она контролна листа која се тиче инспекцијског надзора у области радних односа.

Саша Павловић,
дипломирани правник

Законом о раду прописано је да надзор над применом прописа из области радних односа спроводи инспекција рада (члан 268. Закона о раду – даље: Закон):

У поступку инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да:
1) врши увид у опште и појединачне акте, евиденције и другу документацију ради утврђивања релевантних чињеница;
2) утврђује идентитет лица и узима изјаве од послодавца, одговорних лица, запослених и других лица која се затекну на раду код послодавца;
3) врши контролу да ли је извршена пријава на обавезно социјално осигурање на основу података из Централног регистра обавезног социјалног осигурања;
4) прегледа пословне просторије, објекте, постројења, уређаје и друго;
5) налаже предузимање превентивних и других мера за које је овлашћен у складу са законом ради спречавања повреда закона (члан 269. Закона).

Чланом 14. Закона о инспекцијском надзору („Сл. гласник РС”, бр. 36/15) сачињене су контролне листе инспекције рада, које она примењује у поступку редовног инспекцијског надзора, а доступне су на сајту Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Наведене листе састоје се од 77 питања, која су подељена на 12 рубрика.

РУБРИКА 1 – ПОДАЦИ О ПОСЛОДАВЦУ

Ова рубрика представља иницијални сегмент у ком се попуњавају основни подаци о компанији.

Број запослених у компанији је податак који неки инспектори проверавају тако што траже све М обрасце запослених. Упутно је припремити исте унапред.

На самом крају налази се поље у које се уписује адреса издвојене јединице, уколико се у њој спроводи надзор.

Члан 35. Закона о раду прописује да је *послодавац дужан да уговор о раду, односно други уговор у складу са овим законом или њихову копију држи у седишту или другој пословној просторији послодавца или на другом месту, у зависности од тога где запослени или радно ангажовано лице ради.*

Дакле, постоји могућност да инспекција тражи на увид уговоре о раду за запослене у издвојеним јединицама. Исто тако, уколико су пословне јединице регистроване при Агенцији за привредне регистре Републике Србије, потребно је и да М обрасци запослених у издвојеним јединицама буду у складу са пријављеном структуром компаније, односно да су запослени пријављени на важећу пословну јединицу.

РУБРИКА 2 – ПОДАЦИ О ЗАПОСЛЕНИМА

Први сегмент тиче се статистичких елемената којима располаже свака кадровска служба.

траје до правоснажног окончања поменутог кривичног поступка.

РУБРИКА 11 – ИЗМЕНА УГОВОРЕНИХ УСЛОВА РАДА

Ова рубрика одговара на питања која се тичу премештаја запослених са једног посла на други, са једног места рада на друго, као и присуства запослених који су упућени на рад од стране других послодаваца, али и на питања да ли су вршене промене елемената уговора о раду и да ли су тада нуђени анекси уговора о раду и писана обавештења.

Уколико је било оваквих измена, потребно је припремити примере одговарајућих решења, анекса и обавештења којима се доказују иста. Приликом издавања ових радноправних аката битно је поштовати законске одредбе које ограничавају измене на више начина:

- члановима 171. и 172. Закона утврђено је у којим ситуацијама је послодавац дужан да понуди анекс уговора о раду и пропратно обавештење;
- чланом 172а Закона дозвољава се изузетак у том смислу да запослени може да буде привремено премештен на друге одговарајуће послове на основу решења, без понуде анекса уговора у смислу члана 172. овог закона, најдуже 45 радних дана у периоду од 12 месеци;
- члан 173. Закона прописује услове за премештај у друго место рада без пристанка запосленог;
- члан 174. Закона регулише упућивање на рад код другог послодавца.

РУБРИКА 12 – ПРЕСТАНАК РАДНОГ ОДНОСА

Ово је последња рубрика и по искуству најдискутабилнија у радноправној теорији и пракси.

По овом питању потребно је приложити решења о престанку радног односа и то подељена према разлогу престанка – од споразумног престанка до престанка по сили закона.

Инспекцијски надзор у овој рубрици подразумева контролу целокупног поступка престанка радног односа и поштовање свих законских норми везаних за то, као и исплату свих доспелих потраживања запосленог. Последње питање тиче се враћања радне књижице која је престала да има статус јавне исправе још пре пар година. Сваки од стадијума престанка радног односа подложан је контроли и потребно је припремити целокупну документацију која прати ток престанка радног односа од решења о отказу, преко обавештења о последицама при остваривању права у случају незапослености (уколико је у питању споразумни раскид или отказ од стране запосленог, запослени нема право на новчану накнаду у случају незапослености у НСЗ), до решења о отпремнини.

Ситуација која је мање присутна у пракси јесте престанак радног односа у случају смрти запосленог, поготово када протекне рок од 3 дана од тренутка смрти да би се иста регистровала на порталу ЦРОСО-а. Тада је потребно да се решење донесе ретроактивно, као и да се, уз пропратни акт у ком је објашњено зашто је дошло до прекорачења рока, преда захтев у филијалу ПИО фонда, која ће уз Извод из матичне књиге умрлих евидентирати престанак радног односа ретроактивно. У случају инспекцијског надзора постоји могућност да се проверава да ли је донето решење о престанку радног односа због смрти запосленог.

Инспекција рада није у обавези да прође кроз сва питања контролне листе, већ може да се концентрише само на поједине рубрике. И поред ове могућности, инспектори углавном пролазе кроз све рубрике, а поједине које се не контролишу углавном и нису погодне за контролу, нпр. рубрика 3 – Синдикална организација – уколико привредно друштво нема синдикат и сл.

Укупан број бодова, уколико би се прошло кроз све области, износи 105.

На основу свих бодовних ставки које су биле предмет инспекцијског надзора одређује се број бодова и на основу њега степен ризика, који се креће од незнатног (96–100%) до критичног (1–60%).

Контролна листа је саставни део записника о инспекцијском надзору.

Упутно би било да се попуне све ставке које су неспорне, као и да се припреми документација за коју се унапред зна да ће бити предмет контроле, како би се приликом надзора уштедело на времену.

Утврђивање злоупотребе боловања и мере за спречавање и санкционисање исте

– Поводом примене новог Закона о здравственом осигурању –

Доношењем новог Закона о здравственом осигурању актуелизовало је питање мера за спречавање неадекватног коришћења одобреног плаћеног одсуства запослених због привремене спречености за рад (даље: боловање). У односу на исту материју и даље су у примени и одредбе Закона о раду („Сл. гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – Одлука УС РС и 113/17), па ће у наставку текста бити изнето како се у пракси примењују одредбе ових прописа по наведеном питању.

Мр Жељко Албанезе

ОДРЕДБЕ ЗАКОНА О ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ О МЕРАМА ЗА КОНТРОЛУ И СПРЕЧАВАЊЕ ЗЛОУПОТРЕБЕ БОЛОВАЊА

Чланом 73. новог Закона о здравственом осигурању („Сл. гласник РС", бр. 25/2019 – даље: Закон) прописано је да се боловање одобрава ако је здравствено стање запосленог такво да је спречен за рад услед болести или повреде ван рада, професионалне болести или повреде на раду, због болести или компликација у вези са одржавањем трудноће, или због неге болесног члана уже породице, или због добровољног давања органа и ткива. У наредном делу текста уследиће приказ основних мера које су Законом предвиђене како би се спречила злоупотреба коришћења боловања и накнаде зараде за време боловања.

1. Активности изабраног лекара и лекарских комисија у остваривању боловања

Несумњиво да битну улогу у контроли остваривања боловања и накнаде зараде за то време имају стручно-медицински органи Републичког фонда за здравствено осигурање – изабрани лекар, првостепена лекарска комисија и другостепена лекарска комисија.

1) Изабрани лекар (члан 143. Закона):

- утврђује привремену спреченост за рад запосленог **до 60 дана спречености за рад** и предлаже првостепеној односно другостепеној лекарској комисији продужење боловања, ако је потребно;
- одређује начин и врсту лечења, прати ток лечења и усклађује мишљења и предлоге за наставак лечења запосленог;
- упућује запосленог на амбулантно-специјалистичке прегледе или у другу одговарајућу здравствену установу, односно код другог даваоца здравствених услуга према медицинским индикацијама, прати ток лечења и усклађује мишљења и предлоге за наставак лечења запосленог и упућује га на секундарни и терцијарни ниво здравствене заштите;
- одређује врсту и дужину кућног лечења и прати спровођење кућног лечења;
- даје мишљење о томе да ли је осигураник намерно проузроковао привремену спреченост за рад, односно да ли је оздрављење намерно спречио;
- даје мишљење о здравственом стању детета ради остваривања права запосленог на одсу-

Пример упозорења запосленом:

_____ *(назив и седиште послодавца)*
_____ *(број)*
_____ *(датум и место)*
_____ *(име и презиме запосленог)*

На основу члана 192. став 1. тачка 1), а у вези са одредбама члана 179. став 3. тачка 3) и члана 180. Закона о раду и одредбама члана ___ Правилника о раду привредног друштва _____

УПОЗОРАВА СЕ

_____ *(име и презиме, занимање)* из _____ , запослен на пословима _____ у Сектору _____, да су због његовог непоштовања радне дисциплине из члана __ Правилника о раду, учињеног дана _____ године, испуњени услови за отказ Уговора о раду бр. _____ од _____ године.

Запосленом се оставља осам дана од дана достављања овог упозорења да се изјасни на наводе из упозорења.

Образложење

Запослени _____ *(име и презиме)* засновао је радни однос у Привредном друштву _____ Уговором о раду бр. ___ од _____ године, на пословима _____, у Сектору _____.

Дана _____ године директор Сектора _____ поднео је пријаву бр. ___ против запосленог због непоштовања радне дисциплине из чл. ___ Правилника о раду – _____ *(навести повреду из Правилника)*.

На основу поднете пријаве и _____ *(навести прецизно све доказе)* несумњиво је утврђено да је запослени дана _____ године _____ *(описати прецизно и конкретно место, време, начин, околности, последице повреде и одговорност/кривицу запосленог)*.

Према одредбама члана 179. став 3. тачка 3) Закона о раду, као и одредбама члана ___ Правилника о раду, послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако запослени не поштује радну дисциплину утврђену општим актом или уговором о раду.

Одредбом члана 180. Закона о раду предвиђено је да је послодавац дужан да, пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. став 3. Закона, запосленог упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду, уз остављање рока од најмање осам дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења.

С обзиром на то да је у конкретном случају несумњиво утврђено да је запослени дана _____ године учинио непоштовање радне дисциплине због које послодавац може да му откаже уговор о раду, то се овим упозорењем запослени упознаје са тим да су испуњени услови за отказа уговора о раду и оставља му се рок од осам дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења.

Достављено:
– запосленом,
– директору Сектора, _____
– Сектору за правне послове и људске ресурсе.

Директор

Коментар Правилника о остваривању права на пореско ослобођење за примања запосленог по основу сопствених акција које стекне без накнаде или по повлашћеној цени

Правилником су уређени услови које послодавци треба да испуне, као и докази и документација коју треба да поседују, ако желе да њихови запослени примају сопствене акције послодавца без пореских обавеза на зараде и да практично користе бенефиције добијених акција без накнаде или по повлашћеној цени.

Мр Жељко Албанезе

Последњим изменама Закона о порезу на доходак грађана, објављеним у „Службеном гласнику РС" бр. 95/2018, иновирани су и утврђени нови општи услови под којима се омогућава пореско ослобођење на примања која запослени остварују добијајући сопствене акције послодаваца под повлашћеним условима. Наиме, **према основном досадашњем решењу из члана 18. став 1. тачка 11) Закона** о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС", бр. 24/2001 … и 95/2018 – даље: Закон), не плаћа се порез на зараде на примања запосленог од послодавца по основу: сопствених акција, опција на сопствене акције или сопствених удела послодавца или акција, опција на акције или удела са послодавцем повезаног лица (**даље: сопствене акције**), које запослени стекне без накнаде или по повлашћеној цени од послодавца. Међутим, **поменутим изменама Закона утврђено је да ће се ипак платити порез на зараде:**

1) уколико запослени отуђи сопствене акције пре истека две године од дана стицања права располагања на тим акцијама – такве акције сматраће се опорезивом зарадом запосленог у моменту отуђења;
2) уколико послодавац или повезано лице послодавца откупи од запосленог сопствене акције – те акције сматраће се опорезивом зарадом запосленог у моменту откупа;
3) уколико запосленом престане радни однос код послодавца пре истека две године од дана стицања права располагања над сопственим акцијама (осим у случају престанка радног односа независно од његове воље и воље послодавца или услед стицања права на старосну пензију или ради заснивања радног односа код повезаног лица послодавца) – те акције сматраће се опорезивом зарадом запосленог исплаћеном на последњи дан трајања радног односа запосленог код послодавца.

Да подсетимо, у смислу Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС", бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015 и 44/2018) **сопствене акције** су акције које је акционарско друштво стекло од својих акци-

лагања на сопственим акцијама. Изузетно, Пореска управа у поступку контроле може да захтева ову документацију и пре истека рока од две године од дана када је запослени стекао право располагања на сопственим акцијама, уз остављање разумног рока за прибављање односно достављање документације.

Према томе, ако послодавци и запослени желе да ти запослени и даље примају сопствене акције послодавца без пореских обавеза на зараде и да практично користе бенефиције добијених акција без накнаде или по повлашћеној цени од послодавца, морају да испуне све наведене услове, да обезбеде доказе за то и да припреме потребну документацију. Несумњиво је да ће одредбе Правилника битно утицати на наредне поступке послодаваца у поступцима расподеле стечених сопствених акција запосленима, и то у делу који је овде представљен, а то су прописане активности ради обезбеђења пореског ослобођења за примања запослених по основу сопствених акција које стекну од својих послодаваца без накнаде или по повлашћеној цени.

Коментар Правилника о пореским ослобођењима по основу рекреације запослених

Правилником се прецизирају услови које послодавци треба да испуне како би остварили потпуна пореска ослобођења на издатке за рекреацију запослених.

Мр Жељко Албанезе

У пракси је већ дуго присутно да послодавци својим општим актом, па у многим случајевима и без те регулативе, омогућавају својим запосленима, у циљу побољшања њихових психофизичких способности, различите видове „непосредне" рекреације. Због специфичне делатности (производне делатности, рад са компјутером) или због стимулисања радних способности и воље запослених, послодавци свим запосленима могу да обезбеђују могућност рекреације, која може да подразумева физичку рекреацију, масажу, спа-центре, одласке у бању и слично. С тим у вези, послодавац узима у закуп спортску халу, тениски терен, базен и слично, ради рекреације запослених, а све у циљу побољшања њиховог психофизичког стања. Закуп ових објеката послодавац плаћа на терет својих средстава, дакле за коришћење оваквих услуга послодавцу се испостављају фактуре од стране спортских организација, са којима послодавци закључују уговоре и врше им директно плаћање уговорених износа по том основу.

Министарство финансија у својим тумачењима наводи да овакви издаци за рекреацију запослених представљају „чињење и пружање погодности", као и да подлежу плаћању пореза на доходак грађана и доприноса за обавезно социјално осигурање по основу зараде. Међутим, и у интересу запослених и у интересу послодаваца последњим изменама Закона о порезу на доходак грађана, објављеним у „Службеном гласнику РС" број 95/2018, у законски текст уведен је нови члан 18а, како би били постављени јасни принципи под којим би ови издаци били ослобођени пореских обавеза.

Законске одредбе о условима за пореско ослобођење издатака

обима. У оваквим случајевима, који су диктирани у пракси конкретним врстама послова и радних места, пореско ослобођење може да се оствари:
1) ако се одређеном запосленом или групи запослених обезбеди специфична врста, квалитет и обим рекреације;
2) уколико се разлика у остваривању права на рекреацију заснива на одговарајућој документацији медицине рада којом се јасно и недвосмислено потврђује да одређени запослени или група запослених има потребу за рекреацијом другачије врсте, квалитета и обима у односу на друге запослене.

Посебан случај колективне рекреације представљају организовани спортски догађаји (на пример радничка такмичења, тим-билдинг). Конкретно (члан 5. Правилника), **право на пореско ослобођење у вези са трошковима организовања спортских догађаја**, односно активности запослених које се спроводе у циљу побољшања здравља запослених, односно изградње бољих односа између самих запослених, односно запослених и послодавца, **може да се оствари**:
1) ако су такви догађаји, односно активности уређени општим актом послодавца и спроводе се на основу образложене одлуке послодавца, која садржи податке о природи активности, односно догађаја, као и њиховој сврси;
2) ако право на учешће на таквим догађајима, односно активностима има значајан број запослених (**значајан број запослених** који има право на учешће на спортским догађајима, односно активностима представља број у висини од најмање 70% запослених од укупног броја запослених);
3) ако право на учешће на таквим догађајима, односно активностима користи значајан број запослених који имају право на учешће (**значајан број запослених који користи то право** представља број у висини од најмање 70% запослених од броја запослених који имају право на учешће);
4) ако су начињени трошкови документовани тако да могу да се утврде врста и висина трошкова;
5) ако послодавац плаћања врши директно на рачун добављача.

И овде важи напомена да, уколико послодавац, због већег броја запослених, физичке или функционалне поделе пословно-организационих јединица или других оправданих специфичности пословања, на основу образложених одлука организује више појединачних спортских догађаја, односно активности, при чему њихова врста и обим могу да се разликују у вези са тим околностима и специфичностима, сматраће се да је услов који се односи на „значајан број запослених" испуњен ако, узимајући у обзир све догађаје укупно, односно активности у оквиру једне пословне године, најмање 70% запослених од укупног броја запослених у тој пословној години има право учешћа на тим догађајима, односно активностима. Запослени који документују основаност и оправданост некоришћења права на учешће у организованим спортским догађајима, односно активностима (у случају спречености због боловања, годишњег одмора и других основаних разлога за одсуство у складу са законом којим се уређују радни односи) урачунавају се у број запослених који су користили право учешћа на тим догађајима, односно активностима. Испуњеност услова да **значајан број запослених има право на учешће у спортским догађајима, односно да значајан број запослених користи то право**, послодавац потврђује одговарајућом документацијом, која садржи податке о упућеном позиву за присуствовање спортским догађајима, односно активностима и евиденцију присуства.

Уместо закључка

Може се констатовати да плаћени трошкови рекреације запослених и даље имају порески карактер „чињења и пружања погодности", односно зараде, али да се Правилником прецизирају услови које послодавци треба да испуне како би остварили потпуна пореска ослобођења на ове издатке за запослене. Сада када су дата овако јасна мерила, треба очекивати да послодавци прошире своје активности на омогућавање рекреирања запослених, јер све те активности имају ефекат на побољшање здравља запослених, њихову бољу радну способност и развијање колективног духа.

Седнице Скупштине акционарског друштва

Скупштина акционарског друштва представља његов највиши орган. Она одлучује о најважнијим питањима, као што и бира и разрешава Надзорни одбор у случају дводомног управљања или једног или више директора, односно Одбор директора у случају једнодомног управљања. Рад Скупштине одвија се на седницама, па су посебно важне оне одредбе Закона о привредним друштвима које се односе на исте.

Владимир Саичић, дипл. правник,

Седнице Скупштине акционарског друштва могу бити редовне или ванредне. Редовна седница одржава се једном годишње, најкасније у року од шест месеци од завршетка пословне године, док се ванредне седнице одржавају по потреби, као и када је то одређено Законом о привредним друштвима или статутом самог акционарског друштва.

Право учешћа на седници имају они акционари који су то својство имали на дан акционара. Дан акционара пада на десети дан пре дана одржавања седнице. Рецимо, уколико је седница заказана за 26. јун, дан акционара пада на 16. јун, као десети дан пре дана одржавања седнице, с тим што се сам дан одржавања не рачуна. Само они акционари који су имали то својство на дан акционара имају право да учествују у раду седнице Скупштине и то сходно броју акција које су поседовали на дан акционара. Тако, акционар који је стекао акције након дана акционара, а пре дана одржавања седнице Скупштине, нема право да учествује у њеном раду, док то право има бивши акционар уколико му је статус акционара престао након дана акционара, а пре дана одржавања седнице. Такође, уколико је акционар на дан акционара поседовао 300 акција, а до одржавања седнице стекне још 200 акција, има право на 300, а не на 500 гласова.

Седница Скупштине одржава се по правилу у седишту друштва, међутим, Одбор директора, односно Надзорни одбор, ако је управљање друштвом дводомно, може да одлучи да се седница Скупштине одржи и на другом месту ако је то потребно ради олакшане организације седнице. Ово ће пре свега бити случај уколико су услед великог броја акционара просторије у седишту друштва недовољног капацитета за одржавање седнице. У међународној пракси познато је да су се седнице скупштина акционарских друштава одржавале на фудбалским стадионима.

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ

Председник Скупштине председава седницом. Статут акционарског друштва може да одреди председника или статутом или пословником Скупштине може да се одреди поступак избора председника. Ако статут и пословник Скупштине не прописују поступак за избор председника Скупштине, онда је председник лице које поседује или представља највећи појединачни број гласова обичних акција у односу на укупан број гласова присутних акционара са обичним акцијама. Закон не користи израз „акционар", већ „лице које поседује или представља највећи појединачни број гласова", што значи да председник Скупштине може да буде и пуномоћник акционара са највећим бројем акција или пуномоћник више акционара који у збиру поседују највећи број акција у поређењу са осталим акционарима или групама заје-

јаним лицима; као ни 5) ревизор друштва или запослени у лицу које обавља ревизију друштва, или лице које има то својство у другом друштву које је контролни акционар друштва или у друштву које је под контролом контролног акционара. У истој форми у којој је дато, пуномоћје може и да се опозове (паралелизам форми), с тим да се оно сматра опозваним и ако се сам акционар – давалац пуномоћја појави на седници друштва.

КВОРУМ ЗА СЕДНИЦУ

Кворум за седницу Скупштине чини обична већина која се рачуна у односу на укупан број гласова класе акција са правом гласа по предметном питању, ако статутом није одређена већа већина. Ако је седница Скупштине акционарског друштва одложена због недостатка кворума, може бити поново сазвана са истим дневним редом, тако да се одржи најкасније 30, а најраније 15 дана, рачунајући од дана неодржане седнице (поновљена седница). Кворум за поновљену седницу чини једна трећина од укупног броја гласова акција са правом гласа по предметном питању, ако статутом није одређен већи број гласова, али не већи од обичне већине. Скупштина доноси одлуке обичном већином гласова присутних акционара који имају право гласа по одређеном питању, осим ако је Законом о привредним друштвима или статутом за поједина питања одређен већи број гласова.

УГОВОРИ О ГЛАСАЊУ

Уговори о гласању између акционара и друштва или између акционара и директора или члана Надзорног одбора, којима се акционар обавезује да ће гласати по упутствима друштва или његових органа, јесте ништав. Исто тако ништав је и уговор између истих сауговарача којим се акционар обавезује да ће право гласа користити на одређени начин или да неће гласати у замену за одређене погодности. Ово значи да уговори о гласању између самих акционара нису ништави, па се одредбе Закона о привредним друштвима о ништавости уговора о гласању могу избећи тако да акционар са великим бројем акција може да закључи уговор о гласању са другим акционаром у замену за погодности које би том другом акционару чинило друштво, јер директоре или чланове Надзорног одбора друштва преко Скупштине у одређеној већој или мањој мери контролише акционар са великим бројем акција. Нису ништави ни уговори о гласању између акционара и трећих лица.

Уколико су акције дате у залогу, залогодавац – власник акција задржава право гласа. Ово законско решење је логично зато што је и у интересу залогодавца и у интересу залогопримца да заложене акције задрже или да повећају вредност, па нама бојазни да би залогодавац гласао противно економској логици власника.

ЗАПИСНИК

Свака одлука Скупштине уноси се у записник, који води лице које одреди председник Скупштине, а ако друштво има секретара, води га секретар. Записник има Законом предвиђену садржину, а председник Скупштине или секретар дужни су да га доставе акционарима или истакну на интернет страници друштва. Међутим, све и да се законске одредбе које се тичу записника не поштују, то неће утицати на пуноважност одлука донетих на седници ако резултат гласања и садржина тих одлука на други начин могу да се утврде.

ЗАКЉУЧАК

Као што се види, Закон о привредним друштвима уредио је до детаља одржавање седнице Скупштине акционарског друштва, што је неопходно јер је Скупштина највиши орган акционарског друштва, коме је поверено доношење најважнијих одлука.

Закон о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама кроз судску праксу привредних судова

Кроз примере из судске праксе привредних судова анализирана је природа накнада за кашњење у испуњењу новчаних обавеза, као и доцња дужника и рокови за измирење новчаних обавеза, уз осврт на 5. и 10. члан Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама.

ДОЦЊА ДУЖНИКА И РОКОВИ ЗА ИЗМИРЕЊЕ НОВЧАНИХ ОБАВЕЗА У КОМЕРЦИЈАЛНИМ ТРАНСАКЦИЈАМА

Право на затезну камату у корелацији је са доцњом дужника, а не са роковима који су прописани Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама.

Из образложења:

Одредбом члана 324. став 1. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ”, бр. 29/1978, 39/1985, 45/1989, 57/1989, и „Сл. лист СРЈ”, бр. 31/1993) прописано је да дужник долази у доцњу када не испуни обавезу у року одређеном за испуњење, док је ставом 2. истог члана прописано да, ако рок за испуњење није одређен, дужник долази у доцњу кад га поверилац позове да испуни обавезу, усмено или писмено, вансудском опоменом или започињањем неког поступка чија је сврха да се постигне испуњење обавезе.

Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Сл. гласник РС”, број 119/2012, 68/2015, 113/2017), у ставовима 1. и 2. члана 3. прописано је да уговором између привредних субјеката не може да се предвиди рок за измирење новчаних обавеза дужи од 60 дана, а ако уговором између привредних субјеката из става 1. овог члана није уговорен рок за измирење новчаних обавеза или уколико не постоји писани уговор, или уколико је уговорен дужи рок од прописаног у ставу 1. овог члана, дужник је дужан да без претходне опомене измири новчану обавезу у року од најкасније 60 дана.

Цитирана одредба члана 3. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама може да се примени само у односу на право тужиоца, које му је додељено законом, да тражи исплату посебне накнаде за доцњу дужника у измирењу новчане обавезе. Наведена одредба не одређује када је обавеза доспела за плаћање, већ је само у функцији остварења права повериоца да може да тражи наплату посебне накнаде у износу који је одређен Законом. Наведени закон нема утицаја на посебну императивну одредбу Закона о облигационим односима, којом је регулисано питање доцње дужника, односно када дужник долази у доцњу.

У конкретном случају тужилац је у својству повериоца први пут позвао туженог, као дужника, на испуњење новчане обавезе подношењем тужбе, па је, сходно цитираним одредбама Закона о облигационим односима, тужени пао у доцњу подношењем тужбе и од тог тренутка тужилац има право да захтева

ПРИРОДА НАКНАДЕ ЗА КАШЊЕЊЕ ИЗМИРЕЊА НОВЧАНИХ ОБАВЕЗА У КОМЕРЦИЈАЛНИМ ТРАНСАКЦИЈАМА

Накнада за кашњење је по Закону о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама законска, споредна и несамостална обавеза, па њена исплата може да се захтева само заједно са главном обавезом.

Из образложења:

Чланом 5. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама прописано је да поверилац има право да од дужника захтева накнаду за кашњење у износу од 20.000,00 динара, у случају да новчана обавеза није измирена у роковима одређеним Законом. Из ове одредбе произлази да се ради о законској обавези, као и о споредној обавези и да њено постојање зависи од постојања неиспуњене главне обавезе. Циљ прописивања накнаде је у подстицању дужника из комерцијалне трансакције да неиспуњену обавезу изврши. Осим што је обавеза плаћања накнаде споредна по својој правној природи, она је и несамостална. То произлази из члана 10. наведеног закона, којим је предвиђено да предлог о извршењу који поверилац подноси суду мора да буде сачињен у складу са законом који уређује извршење и обезбеђење, а да извршни поверилац у предлогу има право да захтева накнаду за кашњење у испуњавању новчане обавезе, која је прописана чланом 5. овог закона. Одредба по којој предлог мора да буде сачињен у складу са Законом о извршењу и обезбеђењу подразумева да поверилац наплату главног потраживања заснива на приложеној веродостојној исправи, једној или више њих. Веродостојне исправе морају да буду приложене уз предлог и да испуњавају формалне услове да би по предлогу могло да се поступа. Одредба по којој поверилац у том случају има право да у предлогу захтева накнаду за кашњење подразумева да за потраживање те накнаде поверилац не мора да има веродостојну исправу и не издаје рачун, јер се оно не заснива на веродостојној исправи, већ на закону, а наведена исправа гласи на накнаду за главну обавезу (потраживање), у односу на коју је накнада за кашњење споредна обавеза, обавеза несамосталне природе. Следи да исплата накнаде може да се захтева само заједно са главном обавезом.

(Из Пресуде Привредног апелационог суда, Пж 3547/16 од 19. 1. 2017)

Заштита животне средине прекршајним и кривичним санкцијама

У наставку је дат упоредни приказ неких кривичних и прекршајних дела којима се штити животна средина.

Владимир Живанкић,

судија Прекршајног суда у Кикинди

I Устав Републике Србије чланом 74. утврђује да свако има право на здраву животну средину, а члановима 33, 34, 35. и 156. одређује постојање кажњивих дела, што су, поред кривичних, свакако и прекршајна дела. Појам кажњивих дела је заједнички за кривична дела, прекршајна дела и привредне преступе. Предмет разматрања у овом тексту неће бити привредни преступи, па ће стога бити дат општи појам друга два кажњива дела, њихове сличности и разлике, а затим приказ неких посебних кривичних и прекршајних дела којима се штити животна средина.

II Кривичним закоником је у члану 14. одређено да је кривично дело оно које је законом предвиђено као такво, које је противправно и скривљено, при чему је општа сврха прописивања и изрицања кривичних санкција сузбијање дела којима се повређују или угрожавају вредности заштићене кривичним законодавством (члан 4), док је сврха кажњавања спречавање учиниоца да чини кривична дела и утицање на њега да убудуће не чини кривична дела, утицање на друге да не чине кривична дела, изражавање друштвене осуде за кривично дело, јачање морала и учвршћивање обавезе поштовања закона (члан 42).

Законом о прекршајима у члану 2. одређено је да је прекршај противправно дело које је законом или другим прописом надлежног органа одређено као прекршај и за које је прописана прекршајна санкција, при чему је сврха прописивања, изрицања и примене прекршајних санкција у томе да грађани поштују правни систем и да се убудуће не чине прекршаји (члан 5), док је сврха кажњавања да се изрази друштвени прекор учиниоцу због извршеног прекршаја, као и да се утиче на њега и на сва остала лица да убудуће не чине прекршаје (члан 33).

Иста је суштина санкционисања обе поменуте врсте кажњивих дела – сузбијање противправних понашања, чињења кривичних дела и прекршаја, утицањем и на учиниоца и на друге. На овај начин штите се „законом заштићене вредности или добра". Разлике између ових дела огледају се у нужној и/или довољној врсти и облику кривице (умишљај или нехат) и у последици која настаје услед извршења кривичног дела. Могу да их учине и да за њих и одговарају и физичка (укључујући и одговорно лице и предузетника) и правна лица (правно лице може да, по члановима 5. и 6. Закона о кривичној одговорности правног лица, одговара за кривична дела из посебног дела Кривичног законика и других закона, уколико је до њих дошло услед чињења одговорног лица, али само уколико има намере да се за правно лице оствари корист).

III Животна средина је Законом о заштити животне средине (члан 3) одређена као скуп природних и створених вредности чији комплексни међусобни односи чине окружење, односно простор и услове за живот, при чему се она штити ради остваривања права човека на живот и развој у здравој животној средини и уравнотежен однос привредног развоја и животне средине у Републици Србији (члан 1).

4) ако извештај о томе не достави надлежном јавном водопривредном предузећу (члан 99. став 1).

● Чланом 212. став 1. тачка 18) и став 2, чланом 213. став 2. и чланом 214. став 2. прописано је да прекршај чини лице које испушта или одлаже материје које могу да загаде воду, осим физичког лица које користи воду за пиће, сопствене и санитарне потребе и има уређаје, објекте, односно постројења за пречишћавање отпадних вода, а:

1) не мери количине и не испитује квалитет отпадних вода пре и после пречишћавања,

2) не обезбеђује редовно функционисање уређаја за пречишћавање отпадних вода,

3) не води дневник њиховог рада.

Овде је, као и код претходног прекршаја, битно обележје дела посебно својство лица које чини прекршај – да испушта или одлаже материје које могу да загаде воду, затим да не поступа по законом прописаним дужностима. Оно је дужно да постави уређаје за мерење и да континуирано мери количине отпадних вода, да испитује параметре квалитета отпадних вода и њихов утицај на реципијент, да извештаје о извршеним мерењима чува најмање пет година и да исте доставља јавном водопривредном предузећу, министарству надлежном за послове заштите животне средине и Агенцији за животну средину једном годишње. Како је ових дужности више, то противправна радња може бити учињена на више начина. Суштина је у непредузимању мера и радњи којима се предупређује могуће загађење воде због испуштања или одлагања могућих загађујућих материја.

● Чланом 212. став 1. тачка 19) и став 2, чланом 213. став 2. и чланом 214. став 2. прописано је да прекршај чини лице уколико у луци, пристаништу, марини и зимовнику (појмови су дати у члану 4. Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама) не постави уређаје за преузимање отпадних минералних уља, уљних смеша, отпадних вода и других отпадних материја са пловних објеката, у складу са посебним законом.

Овде је посебан закон већ поменути Закон о пловидби и лукама на унутрашњим водама, и то у конкретном случају члан 67, са којим је у вези Правилник о спречавању загађења унутрашњих вода проузрокованог пловидбом. Није нужно да је дошло до загађења, већ само да нису предузете мере којима се то предупређује.

● Чланом 212. став 1. тачка 20) и став 2, као и чланом 213. став 2. прописано је да прекршај чини власник или корисник нафтовода и уређаја за прихватање, прераду и чување минералних уља уколико не користи и не одржава нафтоводе и уређаје за прихватање, прераду и чување минералних уља тако да онемогући отицање и цурење уља у воде, у складу са посебним законом (Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника).

Обележја прекршаја су посебно својство извршиоца – да је власник или корисник нафтовода и уређаја за прихватање, прераду и чување минералних уља; да нафтоводе и уређаје за прихватање, прераду и чување минералних уља не користи и не одржава у складу са Законом о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника, и то тако да онемогући отицање и цурење уља у воде.

IV ЗАКЉУЧАК

Исте су вредности које се штите разматраним казненим делима, а исти је и заштитни објекат. Та дела могу да се учине истоветним радњама – било радњом чињења било радњом нечињења (пропуштањем да се предузме оно што је прописано као дужност).

Поједина кривична дела могу да се изврше нехатно иако је иначе правило да кривична дела могу да се изврше само умишљајно. Поједина прекршајна дела имају конкретну последицу у виду настале штете на заштитном објекту.

Поред постојања прописаних тежих облика основних кривичних дела, постоје и тежи облици прекршајних дела, али не у смислу да је законом опредељен тежи облик, него да се извршењем основног прекршаја јавља тежа штетна последица, која тај прекршај опредељује као тежи.

Лице за заштиту података о личности у светлу новог Закона о заштити података о личности

Једна од најбитнијих новина коју Закон о заштити података о личности доноси, која је и предмет разматрања у овом тексту, јесте институт лица за заштиту података о личности.

Петар Мијатовић, адвокат

Народна скупштина Републике Србије усвојила је нови Закон о заштити података о личности („Сл. гласник РС”, бр. 95/18 – даље: **Закон**), који је ступио на снагу 21. новембра 2018. године, а започеће са применом 21. августа 2019. године. Текст Закона у највећој мери представља адаптирани превод Опште уредбе о заштити података о личности Европске Уније (даље: **Општа уредба**), као и тзв. Полицијске директиве, која уређује обраду података о личности од стране надлежних органа у вези са кривичним поступцима и претњама националној безбедности.

Закон је увео многобројне важне институте који су предвиђени и самом Општом уредбом, а институт лица за заштиту података о личности уведен је у нови Закон по узору на Општу уредбу, са циљем усклађивања руковаоца и обрађивача са одредбама Закона, па самим тим и обезбеђивања највишег нивоа заштите личних података.

У том смислу овај текст се бави најбитнијим темама које се тичу лица за заштиту података о личности, и то:

- случајевима када је обавезно именовање лица за заштиту података о личности од стране руковаоца и обрађивача;
- именовањем и положајем лица за заштиту података о личности у односу на руковаоца/обрађивача који га је именовао на ту позицију;
- обавезама лица за заштиту података о личности.

I. СЛУЧАЈЕВИ У КОЈИМА ЈЕ ОБАВЕЗНО ИМЕНОВАЊЕ ЛИЦА ЗА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ОД СТРАНЕ РУКОВАОЦА И ОБРАЂИВАЧА

Чланом 56. став 1. Закона прописана је пре свега могућност за све руковаоце и обрађиваче да именују лице за заштиту података о личности. Дакле, именовање наведеног лица није ограничено само на одређене руковаоце или обрађиваче, већ свака организација која на било који начин обрађује личне податке има право да именује своје лице за заштиту података о личности.

С друге стране, **члан 56. став 2. Закона о заштити података о личности прописује да су руковаоци и обрађивачи обавезни да именују лице за заштиту података о личности ако се**:

1) обрада врши од стране **органа власти**, осим ако се ради о обради коју врши суд у сврху обављања својих овлашћења;

2) основне активности руковаоца или обрађивача састоје у радњама обраде које по својој природи, обиму, односно сврхама захтевају **редован и систематски надзор** великог броја лица на која се подаци односе;

3) основне активности руковаоца или обрађивача састоје у обради: (1) **посебних врста података о личности** из члана 17. став 1. Закона (подаци о расном или етничком пореклу, политичком мишљењу, верском или филозофском уверењу или чланству у синдикату, генетски подаци, биометријски пода-

Руковалац и обрађивач дужни су такође да обезбеде **независност лица за заштиту података о личности приликом извршавања обавеза**. Та независност гарантује се пре свега тиме да руковалац или обрађивач не могу да казне лице за заштиту података о личности нити да раскину радни однос, односно уговор са њим због извршавања обавеза прописаних Законом.

За извршавање обавеза које су предвиђене Законом лице за заштиту података о личности **непосредно је одговорно руководиоцу руковаоца или обрађивача**.

б) Дужности лица за заштиту података о личности

Лице за заштиту података о личности дужно је да пре свега **чува тајност, односно поверљивост података до којих је дошло у извршавању обавеза предвиђених Законом.**

Ово лице може да обавља друге послове и извршава друге обавезе, а руковалац или обрађивач дужни су да обезбеде да га извршавање других послова и обавеза **не доведе у сукоб интереса**. Тако би до сукоба интереса дошло када, би, примера ради, за лице за заштиту података о личности било именовано неко лице из руководства организације или уколико би се од екстерно ангажованог лица за заштиту података о личности затражило да пред судовима представља руковаоца или обрађивача у питањима која се односе на заштиту података о личности.

III. ОБАВЕЗЕ ЛИЦА ЗА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

Чланом 58. Закона прописано је да лице за заштиту података о личности има најмање обавезу да:

- информише и даје мишљење руковаоцу или обрађивачу, као и запосленима који врше радње обраде о њиховим законским обавезама у вези са заштитом података о личности;
- прати примену одредби Закона, других закона и интерних прописа руковаоца или обрађивача које се односе на заштиту података о личности, укључујући и питања поделе одговорности, подизања свести и обуке запослених који учествују у радњама обраде, као и контроле;
- даје мишљење, када се то затражи, о процени утицаја обраде на заштиту података о личности и прати поступање по тој процени у складу са обавезама предвиђеним Законом;
- сарађује са Повереником за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (даље: **Повереник**), представља контакт тачку за сарадњу са њим и саветује се са њим у вези са питањима која се односе на обраду, укључујући и обавештавање и прибављање претходног мишљења Повереника, у складу са одредбама Закона.

Законодавац на јасан начин дефинише обавезе лица за заштиту података о личности. Оно што из горенаведених одредби недвосмислено може да се закључи јесте да **ће претежан део свог радног времена ово лице посвећивати обавези која се тиче тзв. *day-to-day* пословања организације која га је поставила, а то је информисање и саветовање запослених у погледу радњи обраде и законских обавеза у вези са заштитом података о личности**, будући да праћење примене одредби Закона, процена утицаја обраде на заштиту личних података и кореспонденција са Повереником, због своје повремене природе, неће бити у свакодневном фокусу рада лица за заштиту података о личности, а ни саме организације која га је на ту позицију именовала.

Међутим, без обзира на повремену природу горенаведених обавеза лица за заштиту података о личности, то не значи да су оне мање значајне у односу на обавезу информисања и саветовања запослених у погледу заштите личних података. Управо супротно, да би поменуто лице било у могућности да тачно, ефикасно и правовремено информише и саветује у погледу заштите личних података, потребно је да своје повремене обавезе благовремено испуњава, односно да прати примену одредби Закона и праксу надлежних органа, као и да оствари ефикасну сарадњу са Повереником у вези са обрадом личних података.

Корупција у здравству – питање егзистенције

Који су узроци корупције у систему здравствене заштите и на који начин нови Закон о здравственој заштити доприноси смањењу корупције теме су овог чланка.

Маја Матић, начелник Одељења за поступање по представкама Агенције за борбу против корупције

I Начела здравствене заштите *vs.* корупција

Прокламовано начело **поштовања људских права и вредности** у здравственој заштити за сваког грађанина подразумева обезбеђивање највишег могућег стандарда људских права и вредности у пружању здравствене заштите, пре свега права на живот, неповредивост физичког и психичког интегритета и неприкосновеност људског достојанства.

Прокламовано начело **правичности** здравствене заштите за сваког појединца подразумева забрану дискриминације у пружању здравствене заштите по основу расе, пола, рода, старости, социјалног порекла, политичког или другог убеђења, имовног стања, здравственог стања, врсте болести, психичког или телесног инвалидитета и било код другог личног својства које може бити узрок дискриминације.

Прокламовано начело **свеобухватности** здравствене заштите подразумева укључивање свих грађана у систем здравствене заштите.

Начело **приступачности** подразумева обезбеђивање одговарајуће здравствене заштите грађанима, која је физички, комуникацијски, географски и економски доступна.

Начело **континуираности** подразумева да сваки појединац има право на функционалну повезаност и усклађеност здравствене заштите, од примарног, преко секундарног, до терцијарног нивоа.

Начело **сталног унапређења квалитета** и безбедности у пружању здравствене заштите подразумева да се мерама и активностима, у складу са савременим достигнућима медицинске науке и праксе, повећавају могућности повољног исхода и смањују ризици и нежељене последице по здравље.

Последње прокламовано начело – начело **ефикасности** здравствене заштите – подразумева постизање најбољих могућих резултата у односу на расположива финансијска средства, односно постизање највишег нивоа здравствене заштите уз најнижи утрошак средстава.

Обесмишљеност ових начела и изостанак њиховог појавног облика у стварности може да потврди свако ко се макар једном нашао у улози пацијента „без препоруке" у систему здравства у Србији.

Како се према конкретним критеријумима и параметрима национални здравствени систем рангира у односу на друге европске земље и њихова законодавства говоре резултати следећег истраживања:

Према извештају организације *Health Consumer Powerhouse „Euro Health Consumer Index 2018 Report*" (EHCI), којим се једном годишње оцењује 35 националних европских система здравствене заштите, Србија се налази на 18. месту на листи квалитета здравствене заштите у Европи[1]. Подаци из извештаја указују на то да постоји низ проблема у области здравства и квалитету пружања здравствених услуга у земљи. Србија се у неколико последњих година полако пење на овој листи захваљујући значајно унапређеним „листама чекања", као и великим инвестицијама у зрачним терапијама и увођењу

1 www.healthpowerhouse.com

подзаконска акта. Министарство здравља испитује испуњеност услова и утврђује да су сви услови испуњени, након чега се стиче право на обављање делатности пружања одређених здравствених услуга. Међутим, уколико се догоди да здравствена установа, као пружалац здравствене заштите, након оснивања изгуби прописану врсту и број здравствених радника, односно здравствене сараднике са одговарајућим образовањем, положеним стручним испитом и одговарајућим одобрењем за самостални рад које издаје надлежна комора – лиценцом, као и са одговарајућом специјализацијом или научним односно наставним звањем у радном односу на неодређено време, здравствену услугу пружа лице без одговарајуће акредитације да може да обезбеђује и пружа конкретну здравствену услугу, што је у пракси тешко детектовати, па се догађа да се са великим кашњењем откривају ове врсте злоупотреба. Могуће је да пружалац здравствене заштите након добијања одобрења за рад изгуби прописану дијагностичку, терапијску и другу опрему за адекватно обављање здравствене делатности, као и просторије за смештај пацијената за здравствену негу и за чување лекова, или да изгуби прописану врсту и количину лекова и медицинских средстава, при чему опет услугу пружа неадекватан, некомпетентан пружалац.

IVђ Сукоб интереса

У складу са препорукама из Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године, у новом Закону о здравственој заштити детаљно је регулисана област сукоба интереса у здравству. Чланом 234. Закона дефинисани су појмови корупције и сукоба интереса као ситуације у којима здравствени радник односно сарадник има приватни интерес који утиче, може да утиче или изгледа да утиче на његову непристрасност и објективност у обављању послова здравствене заштите, а дефинисан је и појам приватног интереса, затим одређени органи којима се та лица обраћају и рокови у којима постојање сукоба интереса пријављују. Када уочи сукоб интереса, здравствени радник односно сарадник о томе ће најкасније наредног дана обавестити етички одбор установе, а уколико је члан органа здравствене установе у јавној својини – Агенцију за борбу против корупције. Уколико то не учини, може да буде санкционисан дисциплински. Прецизно је прописано и поступање етичког одбора након што му буде пријављен сукоб интереса, тако да нема недоумица приликом примене ових одредби.

IVђ Донације

Давање донације забрањено је када је намењена органу који врши надзор, инспекцијски надзор, одлучује о правима, обавезама и интересу донатора или на било који начин ступа у пословни или неки други однос са тим лицима. Давање донације дозвољено је само када је искључена могућност таквог утицаја, што су позитивна решења новог Закона о здравственој заштити када се ради о свим учесницима у систему здравствене заштите.

V Закључак

Смањење корупције у систему здравствене заштите доприноси побољшању ефикасности и квалитета пружених услуга, као и обезбеђивању сталне и једнако доступне здравствене заштите за све учеснике у систему здравствене заштите, а дугорочно и постизању финансијске стабилности и одрживости система.

Највећи проблем система здравствене заштите у Србији јесте његова дугорочна финансијска одрживост. Србија није земља која не издваја довољно новца за здравство, али тај новац не троши правилно и сврсисходно. Ефикасна алокација ресурса које имамо на располагању представљала би најзначајнији корак у правом смеру. Увођењем стручних и квалификованих менаџера на чело јавних установа у систему здравства променио би се укупни правац, као и менталитет и понашање и лекара и грађана.

У ситуацији када су плате лекара ниске, постоји значајан ризик да им се понуди мито, да обављају приватну праксу или, оно што је недопустиво, да одлазе у иностранство. Све док систем здравствене заштите не буде функционисао на законит и правилан начин, грађани у њега неће имати поверења, што је сада случај, па неће ни пријављивати корупцију, већ ће се са њом мирити и прикривати је.

Преглед најважнијих измена Закона о електронској трговини

Закон о изменама и допунама Закона о електронској трговини објављен је у „Службеном гласнику РС" бр. 52/2019 од 22. 7. 2019, а ступио је на снагу 30. 7. 2019. године.

Редакција Инг-Про

Пружалац услуге информационог друштва

Прописано је да је пружалац услуге информационог друштва правно или физичко лице. Пружање услуга информационог друштва у комерцијалне сврхе може да обавља правно или физичко лице које је регистровано за обављање одређене делатности у складу са Законом.

На овај начин омогућено је да, поред правног лица, и физичко лице буде пружалац услуга информационог друштва. Међутим, када је реч о пружању услуга информационог друштва у комерцијалне сврхе, потребно је да физичко лице има својство регистрованог субјекта у складу са Законом (предузетник и сл.).

Слање комерцијалних порука само уз пристанак лица

Слање комерцијалних порука електронским путем дозвољено је само уз претходни пристанак лица коме је таква врста поруке намењена. Пружалац услуге је дужан да редовно проверава и прихвата опозив пристанка који упућује лице које не жели да прима поменуте поруке. Слање комерцијалних порука супротно законским одредбама санкционисано је прекршајно, казном од 100.000 динара за правно лице, односно 20.000 динара за предузетника.

Слањем комерцијалне поруке не сматра се:

- давање информација које омогућавају непосредан приступ делатности овог лица, као што су информације о његовој електронској адреси или адреси електронске поште;
- давање, без накнаде, информација о роби, услугама или пословном угледу овог лица, које су прикупљене истраживањима или на други сличан начин.

Пуноважност уговора закљученог у електронском облику и уговори на које се Закон не примењује

Изменама Закона предвиђају се случајеви када се одступа од правила из члана 9. ст. 1. и 3. Закона о електронској трговини, који одређује да, када се електронска порука, односно електронски облик користи приликом закључења уговора, таквом уговору не може да се оспори пуноважност само због тога што је сачињен у електронском облику.

Уговори на које се не примењују наведене одредбе јесу:

- ако је посебним прописима предвиђено да се правни послови не могу предузети у електронској форми;
- уговори и други правни послови за које је посебним законом прописано да се сачињавају у форми јавно потврђене (солемнизоване) исправе или у форми јавнобележничког записа или је за њихову пуноважност потребно да потписи уговарача буду оверени, осим ако је другачије прописано посебним законом или прописима којима се уређују овера потписа, потврђивање и сачињавање исправа;
- уговори о јемству и искази воље јемаца, ако је јемац лице које делује изван оквира трговачке, пословне или професионалне делатности.

Новине које доноси нови Закон о трговини

Нови Закон о трговини („Сл. гласник РС”, бр. 52/2019 – даље: Нови закон) побољшао је многе чланове у односу на стари Закон о трговини („Сл. гласник РС”, бр. 53/2010, 10/2013 и 44/2018 – други закон – даље: Стари закон) у том смислу да их је учинио разумљивијим и увео нове појмове који нису постојали у Старом закону, као и што је побољшао постојећу терминологију и дефиниције, а урађена је и нова систематика и подела врста трговине, све у циљу смањења правне несигурности због недореченост и неодређености. У наставку су издвојене неке новости.

Редакција Инг-Про

Даљинска продаја

Новим законом најпре је направљена нова подела трговине која је усклађена са правима и обавезама у Закону о заштити потрошача. У складу са тим, чланом 17. Новог закона детаљније је уређено питање даљинске продаје.

Даљинска трговина захтева посебну регулацију, с обзиром на то да је реч о трговини у којој купац није у прилици да „лицем у лице” преговара са трговцем и не може да сагледа понуду у реалном простору и времену. Имајући у виду да је Законом о заштити потрошача у потпуности транспонована Директива 97/7/ЕЗ о заштити потрошача код склапања уговора о продаји на даљину, одредбама у члану 17. дефинише се даљинска трговина у смислу услова које треба да испуне лица која се баве овим начином трговине. Сва лица која обављају даљинску трговину у Републици Србији морају да поштују правила овог и других закона који се односе на трговину. Интернет, као савремено средство комуникације, представља велики проблем за надзорне органе, а нарочито чињеница да се велики део сиве економије обавља преко интернета. Из тих разлога од суштинског значаја је да се одреди шта се сматра обављањем даљинске трговине у Републици Србији и који су то пресудни критеријум који се уважавају приликом оцене да ли је даљинска трговина усмерена на потрошаче из Србије. Стога су ставом 6. члана 17. Новог закона постављени услови који одређују када се сматра да је даљинска трговина усмерена на потрошаче у Србији и то нарочито ако се:

- користи језик у употреби у Републици Србији или истичу цене у динарима и
- нуди испорука робе на територији Републике.

Брз технолошки напредак и све већа употреба технологија стварају услове за стално унапређење пословања и увођење нових начина обављања трговине. Трговци имају могућност да доставе понуду потенцијалним потрошачима путем различитих средстава комуникација и када је потрошач физички удаљен, односно без његовог непосредног присуства. Продаја путем средстава комуникације на даљину у Закону је дефинисана као даљинска трговина и може да се обавља као:

- електронска трговина
- и остала даљинска трговина путем других средстава комуникације.

Ставом 3. члана 17. Новог закона дефинисани су најчешћи облици електронске трговине

у односу на земље у окружењу и то у смислу утврђених рокова сезонских снижења. Због тога је дефинисање периода снижења дато на основу анализе упоредне праксе земаља чланица Европске уније. Након ступања на снагу Новог закона, сезонска снижења, односно продаја робе по сниженој цени након сезоне биће дозвољена највише два пута годишње и то у раздобљу између 25. децембра и 10. јануара и 1. и 15. јула, у трајању од највише 60 дана.

Акцијска продаја је продаја робе/услуге по цени која је нижа од претходне цене те робе/услуге и траје не дуже од 31 дан. Трговац и пружалац услуге који организују акцијску продају са роком важења до три дана не морају да истакну снижену и претходну цену, већ јасно одређење процента снижења.

Хиперпродукција у сфери производње и ограничени ресурси на страни потрошње намећу сталну борбу потрошачима, који смишљају нове начине подстицања продаје. У регулисању различитих облика повећања обима продаје направљена је разлика између унапређења продаје и оглашавања начина унапређења продаје. Унапређење продаје подразумева подстицање продаје на самом месту продаје, односно приликом склапања купопродајног уговора и имајући у виду да се тада доноси коначна одлука о куповини. Осим тога, чланом 38. Новог закона прописано је шта не сме да садржи огласна порука која се односи на продајни подстицај. Овим чланом дефинисан је минимум о коме мора да се води рачуна приликом оглашавања како би потрошач добио прецизну информацију.

Имајући у виду да је овим одредбама ближе уређено оглашавање продајних подстицаја, прелазним и завршним одредбама Новог закона стављен је ван снаге члан 16. Закона о оглашавању („Сл. гласник РС”, број 6/16).

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција ***Моје каматне стопе***, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

ИНФО-ПРАВНИК…

ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА…

У оквиру ове рубрике објављиваћемо кратка обавештења о свим битним променама у правној регулативи у периоду између изласка два броја нашег часописа.

ЗАКОН О БЕСПЛАТНОЈ ПРАВНОЈ ПОМОЋИ – ПОЧИЊЕ ДА СЕ ПРИМЕЊУЈЕ 1. ОКТОБРА 2019.

Закон је објављен у „Службеном гласнику РС" бр. 87/2018 од 13. 11. 2018. године, ступио је на снагу 21. 11. 2018, а примењује се од 1. октобра 2019. године, изузев одредаба чл. 44–52, које почињу да се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији.

О овом закону писали смо у децембарском броју часописа 2018. године.

Према истом, пружаоци правне помоћи су адвокатура и службе правне помоћи у јединицама локалне самоуправе, а удружења само на основу одредби закона који уређују право азила и забрану дискриминације. Пружаоци бесплатне правне подршке могу бити јавни бележници, посредници у решавању спорова и правни факултети. Закон први пут успоставља електронски регистар пружалаца правне помоћи.

ЗАКОН О ЛОБИРАЊУ – ПОЧЕО ДА СЕ ПРИМЕЊУЈЕ 14. АВГУСТА 2019.

Закон је објављен у „Службеном гласнику РС" бр. 87/2018 од 13. 11. 2018. године, а ступио је на снагу 14. 8. 2019. године. О овом закону писали смо у децембарском броју часописа 2018. године.

Законом је дефинисано да се под појмом лобирања подразумева активност којом се врши утицај на органе Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, као и на органе ималаца јавних овлашћења чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајна, односно јединица локалне самоуправе, у поступку доношења закона, других прописа и општих аката из надлежности тих органа власти, ради остваривања интереса корисника лобирања, у складу са Законом. Дефинисано је и да лобирање може да врши лобиста, као физичко лице, који је уписан у Регистар лобиста, у складу са Законом о лобирању, као и привредно друштво, односно удружење које је уписано у Регистар правних лица која обављају лобирање, у складу са Законом о лобирању. Постоји и изузетак, а то је када лобирање може да врши и физичко лице које није уписано у Регистар лобиста, уколико је оно законски заступник или је запослено код корисника лобирања, или заступа интересе удружења или привредног друштва чији је члан корисник лобирања.

Корисник лобирања је физичко или правно лице у чијем се интересу врши лобирање. Насупрот њему, лобирано лице је изабрано, именовано, постављено или на други начин радно ангажовано лице у органу власти, као и лице на чији избор, именовање или постављење орган власти даје сагласност, при чему учествује у поступку припреме и доношења закона, других прописа и општих аката или може да утиче на садржај закона и других прописа и општих аката.

Агенција за борбу против корупције донела је потребне акте, међу којима су Кодекс понашања учесника у лобирању, Правилник о програму обуке за лобисте и Правилник о изгледу и садржини образаца захтева, извештаја, обавештења и евиденције и начину

зилом са пробном возачком дозволом у периоду од 23.00 до 06.00 часова).

● По одвојеним захтевима за накнаду трошкова награде за састав писаних одбрана које су састављене од два или више бранилаца по уредним пуномоћјима, датим од стране једног окривљеног, окривљеном припадају трошкови за састав једног поднеска – једне писане одбране, уз стручну помоћ браниоца (тарифни број 9 Адвокатске тарифе), јер је у питању једна одбрана у предмету, без обзира на то колико је бранилаца ангажовао.

● Малолетно лице може да одговара за царинске прекршаје. Услови за одговорност прописани су у члану 71. и др. Закона о прекршајима, као и у члану 2. и др. Закона о малолетним извршиоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, који прописују одговорност малолетника за прекршаје, старости од навршених 14 до навршених 18 година, из чега произлази да нема сметњи да под утврђеним условима одговара и малолетни извршилац прекршаја из области Царинског закона.

● За постојање прекршаја из члана 36. у вези са чланом 17. Закона о спречавању насиља у породици довољно је извршење само једне радње из члана 17. став 2. овог закона.

ИЗМЕЊЕН ЈЕ ПРАВИЛНИК О ДОЗВОЛАМА ЗА РАД

Правилником о изменама Правилника о дозволама за рад („Сл. гласник РС”, бр. 56/2019) мењају се одредбе чл. од 3. до 9. Правилника о дозволама за рад („Сл. гласник РС”, бр. 63/2018).

Изменама је предвиђено да се, уз захтев за издавање личне радне дозволе из члана 12. Закона о запошљавању странаца, прилажу односно прибављају докази о испуњености услова, у складу са Законом. Према ранијем решењу, уз захтев су се само прилагали (а не и прибављали) докази о испуњености услова у оригиналу или овереној копији, а према садашњем решењу није прописано да ли ће се докази достављати у оригиналу или овереној копији, већ се упућује на посебан закон који уређује на који начин се ови докази достављају.

Докази о испуњености услова прилажу се односно прибављају, у складу са Законом, не у оригиналу или овереној копији, а приликом подношења захтева за издавање радне дозволе за запошљавање, радне дозволе за упућена лица, радне дозволе за кретање у оквиру привредног друштва, радне дозволе за независног професионалца, радне дозволе за оспособљавање и усавршавање радне дозволе за самозапошљавање.

Изменама Правилника укинута је обавеза за организацију надлежну за послове запошљавања да по службеној дужности прибавља одобрење за стално настањење или привремени боравак странца, као и Извод из матичне књиге рођених или Извод из матичне књиге венчаних странца који подноси захтев за издавање личне радне дозволе, а члан је уже породице српског држављанина.

Изменама је предвиђено и да се захтев послодавца за посредовање у запошљавању за конкретно радно место, на основу којег се врши тест тржишта рада, подноси најраније 60, а најкасније 10 дана пре дана подношења захтева за радну дозволу за запошљавање. Према ранијем решењу, овај захтев послодавац је имао могућност да поднесе најраније 60, а најкасније 10 дана пре дана издавања радне дозволе за запошљавање.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНО ПРАВО

Годишњи одмор

П: *Да ли запослени који је у марту 2019. године засновао радни однос на неодређено време може да користи сразмерни део годишњег одмора (у јулу 2019. год) за сваки месец дана рада у овој календарској години (5/12 месеци) или у овом случају треба да протекне шест месеци од дана заснивања радног односа да би на запосленог који има право на сразмерни годишњи одмор могло да се примени правило да први део одмора мора да траје најмање две радне недеље (10 радних дана) у току календарске године?*

О: Запослени стиче право на годишњи одмор после месец дана непрекидног рада код послодавца.

Ако запослени први пут заснива радни однос у календарској години и остварује право на годишњи одмор за ту календарску годину у трајању краћем од 10 радних дана, исти може да искористи у целини до краја календарске године или да започне у текућој календарској години, као и да настави да га користи у континуитету у наредној години.

Ако запослени први пут заснива радни однос у календарској години и остварује право на годишњи одмор за ту календарску годину у трајању дужем од 10 радних дана, исти може да искористи у целини или у деловима. Ако запослени користи припадајући годишњи одмор у деловима, први део у трајању од најмање 10 радних дана мора да искористи у континуитету до краја календарске године, а остатак најкасније до 30. јуна наредне календарске године. У том смислу релевантно је и Мишљење Министарства за рад број 021-02-4/710//2017-02 од 27. 11. 2017, које се налази у нашој бази *Прописи.нет*.

Приликом утврђивања дужине годишњег одмора за календарску годину узима се у обзир време које ће запослени провести у радном односу у тој календарској години, а не време које је запослени провео у радном односу до момента коришћења годишњег одмора (видети у бази *Прописи.нет*: Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Сектор за рад, број 011-00-701/2015-02 од 22. 7. 2015).

П: *Радник није искористио 15 дана старог годишњег одмора до 30. јуна јер је био на боловању. Да ли постоји могућност да искористи стари годишњи по истеку законског рока?*

О: Ако запослени користи годишњи одмор у деловима, први део користи у трајању од најмање две радне недеље у току календарске године за коју остварује право на годишњи одмор, а други део најкасније до 30. јуна наредне године.

Напомињемо да запослени само у случају престанка радног односа има право на накнаду за неискоришћени годишњи одмор, у складу са чланом 76. Закона о раду.

У наставку цитирамо Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Сектор за рад, број 011-00-16/2017-02 од 20. 1. 2017:

ПРАВО ЗАПОСЛЕНОГ НА КОРИШЋЕЊЕ ГОДИШЊЕГ ОДМОРА ЗА 2016. ГОДИНУ АКО НИЈЕ ИСКОРИСТИО ПРВИ ДЕО ГОДИШЊЕГ ОДМОРА ЗА 2016. ГОДИНУ

друштава која у свом саставу имају организационе целине од посебног значаја за привреду Републике Србије, тако што је утврђено да процену ризика таква привредна друштва морају да доносе и за своје организационе целине. Другим речима, ставом 3. није одступљено од тога да обавезу имају сва привредна друштва, већ је иста проширена само за она привредна друштва (из става 2) која у свом саставу имају наведене организационе целине.

Ставом 4. опредељено је да процену ризика израђују и доносе и правна лица која управљају објектима наведеним у том члану, капацитета више од 100 лица, а ако су објекти намењени за боравак деце до 14 година, независно од капацитета. Овим одредбама круг правних лица међу субјектима из става 2. члана 15. Закона проширен је „и на правна лица која управљају" наведеним објектима. Другим речима, као коректив за проширење поменутог круга правних лица уведена је врста објеката којима та правна лица управљају, чиме и даље није створена обавеза за сва правна лица, већ само још и за она правна лица која управљају наведеним објектима.

Последично до сада наведеном, упитно је право значење става 5, пре свега која то привредна друштва и друга правна лица нису обухваћена ст. од 2. до 4. члана 15. Закона. Другим речима, поставља се питање да ли их уопште има и, ако има, која су то „привредна друштва и друга правна лица која нису обухваћена ст. од 2 до 4. овог члана" и у обавези су да „израђују своју процену ризика од катастрофа на основу препоруке штаба за ванредне ситуације јединице локалне самоуправе, засноване на процени ризика од катастрофа јединице локалне самоуправе на чијој територији се налазе".

Имајући у виду наведену садржину ст. 2. и 3. члана 15. Закона, закључило би се да таквих привредних друштава нема, али из садржине става 4. у односу на став 2. произлази да их има јер и међу тим правним лицима има привредних друштава. У питању су правна лица која нису обухваћена кругом субјеката из става 2, нити управљају објектима из става 4. члана 15. Закона. Осим тога, кључно у ставу 5. члана 15. Закона јесте и то да се препорука односи само на израду, а не на доношење процене ризика. Следствено томе, привредна друштва и друга правна лица процену ризика израђују на основу препоруке уколико је препорука дата од стране штаба за ванредне ситуације јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе. При томе ваља имати у виду и начелно необавезујућу правну природу препоруке, као и чињеницу да давање препорука није као изричита обавеза утврђено у оквиру надлежности јединица локалне самоуправе из члана 29. Закона, али и да су градски и општински штабови за ванредне ситуације овлашћени да на основу члана 43. став 1. тачка 3) (само) разматрају процене ризика и дају препоруке (једино) за њихово унапређење, као и да на основу члана 44. став 1. тачка 4) Закона обављају друге послове у складу са законом.

Став 7, према коме се процене ризика свих субјеката из ст. од 2. до 4. доносе по прибављеној сагласности Министарства, комплементаран је са изричитим овлашћењем Министарства из члана 25. став 2. тачка 6) Закона – да у области смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама, између осталог, даје сагласност и на процене ризика. Полазећи од целине наведених одредаба (члан 15. ст. од 2. до 4. и члан 25. став 2. тачка 6), мишљења смо да се, у складу са Законом, све процене ризика могу доносити искључиво уз претходно прибављену сагласност Министарства.

Дакле, обавезу доношења процене ризика имају сва привредна друштва и наведена правна лица. Препорука штаба за ванредне ситуације јединице локалне самоуправе није процесни услов (обавезна основа) за доношење процене ризика привредног друштва, већ је то само претходно прибављена сагласност Министарства.

Преīлед īроīиса...

ИЗДВАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

ДРЖАВНА УПРАВА И ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

- Правилник о платама и другим примањима запослених у Министарству финансија – Пореска управа („Сл. гласник РС”, бр. 43/2019 од 19. 6. 2019)
- Правилник о изменама Правилника о утврђивању радних места, односно послова на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем у Министарству финансија – Пореска управа („Сл. гласник РС”, бр. 45/2019 од 26. 6. 2019)
- Правилник о Фонду за солидарну помоћ („Сл. гласник РС”, бр. 49/2019 од 8. 7. 2019)
- Уредба о врстама услуга које пружа Министарство унутрашњих послова и висини такси за пружене услуге („Сл. гласник РС”, бр. 51/2019 од 19. 7. 2019)
- Уредба о престанку важења Уредбе о прибављању и уступању података о чињеницама о којима се води службена евиденција („Сл. гласник РС”, бр. 57/2019 од 9. 8. 2019)
- Правилник о начину на који органи врше увид, прибављају, обрађују и уступају, односно достављају податке о чињеницама о којима се води службена евиденција из регистара у електронском облику, а који су неопходни за одлучивање у управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 57/2019 од 9. 8. 2019)

ПРАВОСУЂЕ

- Судски пословник о изменама и допунама Судског пословника („Сл. гласник РС”, бр. 43/2019 од 19. 6. 2019)
- Правилник о изостављању и замени (анонимизацији и псеудонимизацији) података у одлукама Високог савета судства („Сл. гласник РС”, бр. 47/2019 од 28. 6. 2019)
- Правилник о измени Правилника о начину вођења евиденције о поступцима извршења и обезбеђења и финансијском пословању јавног извршитеља, начину извештавања, садржини извештаја о раду јавног извршитеља и начину поступања са архивом („Сл. гласник РС”, бр. 47/2019 од 28. 6. 2019)
- Допуна Јавнобележничке тарифе („Сл. гласник РС”, бр. 49/2019 од 8. 7. 2019)
- Закон о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 54/2019 од 26. 7. 2019)
- Правилник о допунама Правилника о управи у јавним тужилаштвима („Сл. гласник РС”, бр. 57/2019 од 9. 8. 2019)

СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

- Решење о утврђивању месечне основице доприноса за лица укључена у обавезно осигурање, на коју се обрачунава и плаћа допринос за пензијско и инвалидско осигурање у 2019. години („Сл. гласник РС”, бр. 45/2019 од 26. 6. 2019)
- Правилник о чувању, заштити и сигурности података у оквиру информационог система Централног регистра обавезног социјалног осигурања („Сл. гласник РС”, бр. 48/2019 од 5. 7. 2019)
- Правилник о садржини, начину одређивања и додељивања јединственог броја за потребе социјалног осигурања („Сл. гласник РС”, бр. 48/2019 од 5. 7. 2019)
- Правилник о садржини и начину преноса података о обвезницима доприноса – послодавцима и исплатиоцима прихода у Јединствену базу Централног регистра обавезног социјалног осигурања („Сл. гласник РС”, бр. 48/2019 од 5. 7. 2019)
- Правилник о измени Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад („Сл. гласник РС”, бр. 51/2019 од 19. 7. 2019)

РАДНИ ОДНОСИ

- Правилник о изменама Правилника о дозволама за рад („Сл. гласник РС”, бр. 56/2019 од 7. 8. 2019)
- Правилник о изменама и допунама Правилника о ближој садржини података и начину вођења евиденција у области запошљавања („Сл. гласник РС”, бр. 51/2019 од 19. 7. 2019)

ОБРАЗОВАЊЕ

- Правилник о стандардима услуга каријерног вођења и саветовања („Сл. гласник РС”, бр. 43/2019 од 19. 6. 2019)
- Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Сл. гласник РС”, бр. 45/2019 од 26. 6. 2019)
- Правилник о изменама Правилника о остваривању образовно-васпитног рада у иностранству („Сл. гласник РС”, бр. 48/2019 од 5. 7. 2019)

Преīлед īроīиса...

- Закон о изменама и допуни Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ („Сл. гласник РС”, бр. 52/2019 од 22. 7. 2019)
- Закон о изменама и допунама Закона о посебним условима за реализацију пројекта изградње станова за припаднике снага безбедности („Сл. гласник РС”, бр. 54/2019 од 26. 7. 2019)
- Уредба о спроведбеним правилима за метаподатке националне инфраструктуре геопросторних података („Сл. гласник РС”, бр. 54/2019 од 26. 7. 2019)
- Правилник о изгледу обрасца захтева за издавање посебне личне карте, изгледу обрасца посебне личне карте и поступку издавања посебне личне карте („Сл. гласник РС”, бр. 54/2019 од 26. 7. 2019)
- Правилник о методологији рада и начину приступа подацима и заштите националног система TETRA, система мобилних радио комуникација и критичне инфраструктуре („Сл. гласник РС”, бр. 55/2019 од 2. 8. 2019)
- Уредба о криптобезбедности и заштити од компромитујућег електромагнетног зрачења („Сл. гласник РС”, бр. 57/2019 од 9. 8. 2019)
- Правилник о измени Правилника о облику, садржини и начину постављања посебних ознака, табли и сигнализације за означавање близине државне границе, граничног прелаза, радног времена граничног прелаза и подручја граничног прелаза („Сл. гласник РС”, бр. 57/2019 од 9. 8. 2019)

Календар важења īравних аката

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

- **Закон о бесплатној правној помоћи** („Сл. гласник РС”, бр. 87/2018)

- примењује се од 1. 10. 2019. године.

- **Правилник о Списку класификованих супстанци** („Сл. гласник РС”, бр. 19/2019)

- примењује се од 1. 9. 2019. године.

- **Правилник о изменама Правилника о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа у складу са Глобално хармонизованим системом за класификацију и обележавање УН** („Сл. гласник РС”, бр. 21/2019)

- примењује се од 1. 9. 2019. године.

- **Закон о безбедности саобраћаја на путевима** („Сл. гласник РС”, бр. 41/2009, 53/2010, 101/2011, 55/2014, 32/2013 – Одлука УС РС, 96/2015 – други закон, 9/2016 – Одлука УС РС, 24/2018, 41/2018, 41/2018 – други закон, 87/2018 и 23/2019)

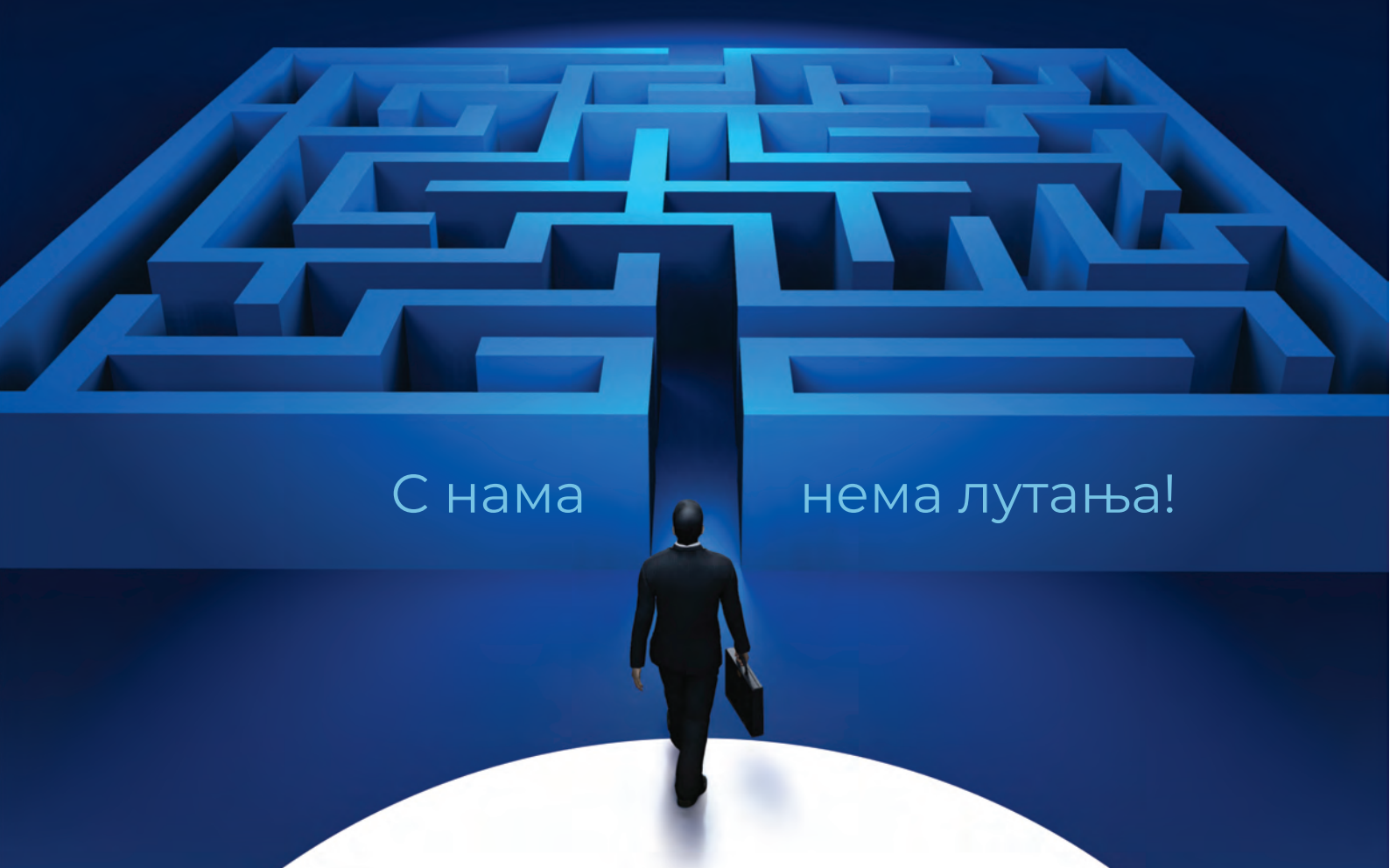
- одредбе члана 182. Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Сл. гласник РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – УС, 55/14, 96/15 – др. закон, 9/16 – УС, 24/18, 41/18, 41/18 – др. закон и 87/18), **које се односе на издавање пробне возачке дозволе, почињу да се примењују од 2. 9. 2019. године.**

- **Правилник о изменама Правилника о остваривању образовно-васпитног рада у иностранству** („Сл. гласник РС”, бр. 48/2019)

- примењује се од 1. 9. 2019. године.

- **Правилник о изменама Правилника о мерилима за обрачун и одређивање висине накнада за пружање услуга у ваздушној пловидби** („Сл. гласник РС”, бр. 55/2019)

- примењује се од 1. 9. 2019. године.

ИНГ-ПРО

КАТАЛОГ ИЗДАЊА

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

ИНГ-ПРО

3 ДЕЦЕНИЈЕ

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Пословни саветник – штампани часопис:
САВЕТОДАВНИ ЧАСОПИС ИЗ ОБЛАСТИ ФИНАНСИЈА

